

Domoljub

V Ljubljani, 17. junija 1936

Leto 49 • Štev. 25

Poštenjake v državno upravo!

Ena največjih ran, ki na njih boleha naša država že od svojega nastanka, je gotovo korupcija. Gospodje na visokih položajih v naši državni upravi so se pri nas že mnogokrat izpazili tako daleč, da so, zlorabljač svoje visoko mesto, napolnili svoje blagajne z milijoni državnega, to je ljudskega denarja. Zadnje čase vedno bolj pogosto slišimo glasove o raznih »aferah« takih visokih gospodov. Stotine milijonov ljudskega denarja je že šlo na ta način v zasebne žepke. Korupcija je zlasti cvetela v časih nasilja, ko so bili taki gospodje neomejeni gospodarji in je vsaka kritika s strani ljudstva bila proglašena za zločin proti državi.

Ko sedanja vlada s trdom brska po starih računih in skuša postaviti državno upravo na temelje poštenja, prihajajo strahovite storije na dan. Mi se dobro zavedamo, kako težko bo pokončati pošast, ki ji je ime korupcija. Korupcija je kakor nalezljiva bolezen, ki neprestano kuži svojo okolico. Krepkih, brezobzirnih ukrepov bo treba, če bo vlada hotela korupciji zadati smrtni udarec. Videti je, da ima vlada tu resno voljo. Brezobzirno razkriva grehe korupcionistov, čeprav gre tu včasih za visoke glave in ugledne osebnosti. Naj navedemo tu malo obširnejše slučaj, ki se je nedavno dogodil doli v Belgradu. Gre za dva visoka gospoda: za opolnomočenega ministra dr. Aleksandra Bodija in šefa protokola zunanjega ministristva Ilijo Novakoviča. V škandal pa je vpletenih baje še mnogo drugi osebnosti, ki jih bo policija v pravem času predala javnosti. Zaenkrat sta imenovana dva gospoda upokojena, dr. Aleksander Bodi je pobežnil v inozemstvo, odkoder pošilja grozilna pisma v Belgrad, nadalje je policija aretirala Bodijevo soprogo Lidijo, rojeno Homotin, rusko begunko, njenega »brata« ruskega begunca Nečajeva, ki je znan kot trgovec s perzijskimi preprogami, nadalje Pajo Glučka, trgovca s starinami v Belgradu, Sigm. Steinerja in Schweinhalsa, ki sta prokurista pri prevozniskem podjetju »Interkontinental« v Belgradu. (Kakor kažejejo imena, je večina teh gospodov iz Abrahama rodu!)

Jevtičev zaupnik

Po najnovejših izsledkih belgrajske policije izgleda stvar na kratko takole: Poslanik minister Bodi je svoj visoki položaj v zunanjem ministristvu v zvezi s šefom protokola istega ministristva Ilije Novakoviča izkoriščal v ta namen, da je dobavljal iz inozemstva, največ z Dunaja, cele tovore dragocenega starinskega pohištva, ki jih je potem s pomočjo Nečajeva, ki se je imenoval

»brat« njegove ruske žene Lidije, razpečeval po Belgradu z velikanskimi dobički.

Posluževal se je pri tem dveh načinov. V vladi Bogoljuba Jevtiča je tekel za Bodija med. Postal je v zunanjem ministristvu vsemogočen in se je vse trudilo, da bi si pridobili njegovo nagnjenje. Kot šef personalnega oddelka je imel on nalogo, da je premeščal uradnike ministristva na razne diplomatske položaje v inozemstvu ali jih vračal nazaj v domovino. V tej službi mu je pripadala tudi naloga, da je prosil za izdajanje dovoljenja, da se sme blago premeščenih gospodov brez carine uvažati ali izvažati — kot je za diplomatsko osebe navadno — in to proti potrdilu šefa protokola. Tako so se premetitve vrstile, vagoni so prihajali in odhajali, dovažali in izvažali. Ugotovilo se je, da so bile premetitve le na papirju in da je bila za Bodija glavna stvar, da je dobil brezcarinski vagon ki ga je natovoril z raznimi dragocenostmi na Dunaju ter prepeljal v Belgrad, kjer ga je raztovoril in uvožene stvari razprdal. Drugo blago je na isti način izvažal zopet iz Jugoslavije v tujino, kamor so se glasile njegove »premetitve«. Včasih je potoval še sam na »študijsko potovanje« v inozemstvo, si vračunal visoke dnevnice ter vedno pripeljal s seboj vagon kakšnega nezacarinjenega blaga, v prvi vrsti starine in perzijske preproge.

Visoke zveze

Ko je Jevtič utonil v svoji nezmožnosti, je izgubil tla pod seboj tudi poslanik Bodi. Zapolnili so ga v neko sobo v podstrešju ministristva. Nehal je biti šef personalnega oddelka. A iznašel je nov način tihotapljenja, ki se je istotako siljajno obnesel. Posrečilo se mu je dobiti za prijatelja španskega poslanika grofa de Torrihosa, ki je Bodijevi ženi na ljubo pristal, da je on na svoje ime dobavljal vagon »pohištva« iz inozemstva in seveda izhajal brez carinskih dajatev. Kadarkoli je imel poslanik Bodi na Dunaju ali kjerkoli kakšen nov tovor starin ali preprog in je želel pripeljati jih v Jugoslavijo brez carine, se je vedno po svoji ženi obrnil na postrežljivega španskega poslanika, ki je zaprosil za brezcarinsko dovoljenje in ga je zaradi uslužnosti šefa protokola Ilije Novakoviča tudi redno dobil. Tovor so pripeljali v Belgrad, ga raztovorili pri Bodijevih in ga potem oddali raznim trgovinam v razprodajo ali raznim zasebnim »naročnikom« iz najvišjih krogov.

Policija pride na sled

Policija je temu tihotapljenju prišla na sled pri zadnji »pošiljavi pohištva« na naslov šan-

skega aristokratskega poslanika Torrihosa. Na Savi je ležal tovor. Čakali so več dni, a nikogar ni bilo ponj. Nesreča je namreč hotela, da španskega poslanika ni bilo v Belgradu, da bi bil tovor list podpisal, kakor to zahtevajo predpisi za uvoz diplomatske prtljage. Iskali so ga po vseh vojvodinskih mestih, po Sremu gor do Zagreba in ga slednjič odkrili v nekem lokalu v Budimpešti. Prišel je takoj v Belgrad, podpisal tovor list, šef protokola je potrdil, da je res vse v redu in tovor so začeli razkladati. Toda policija je nekaj zavohala in je tovor zasledovala ter na nemalo začudenje ugotovila, da ni šel v hišo španskega poslanika, marveč v veliko Bodijevo palačo v Pečaričevi ulici. Domneva je bila resnična. Policija je udrla v Bodijevo palačo, odgnala Bodija v policijske zapore, zabeležila vse zaklade, ki so se v razkošnem Bodijevem stanovanju nahajali in jih zapečatila. Bodi je na policiji priznal, izdal takoj vse svoje sodelavnike, a je bil spuščen na svobodo, ki jo je takoj izkoristil, da se je še isti večer odpeljal na Sušak, odkoder je šel čez mejo v Reko. Iz Reke je drugi dan že telefoniral v Belgrad svoji ženi in poslal grozilno pismo, da bo »pomohil« še druge visoke osebnosti, ako ga ne puste na miru.

Gre za velike vsote

Medtem je policija napravila natančno preiskavo in začela aretacije. Ugotovila je, da je Bodi ne samo tihotapil, marveč je ponarejal tudi uradne listine, ko je na carinskem dovoljenju številko 900 kg spremenil v 6900 kg, da je na ta način spravil brez carine v državo zadnji usodni pošiljki 54 perzijskih preprog (carina je 2000 Din na vsak kg), nadalje tri starinske salonske garniture, srebrni pribor za 24 oseb, namenjen za bivšega našega diplomata in sedanjega narodnega poslanca Miloša Rašoviča ter še nekaj starinskih dragocenosti. Ugotovila je, da je na prejšnjih tihotapskih pohodih Bodi s svojimi pomočniki uspel prenesti v Jugoslavijo še nadaljnjih 7000 kg perzijski preprog, potem še enkrat po 2000 kg istih preprog in še tretjič po 3000 kg. Uvozil je perzijskih preprog brez carine več, kot jih potrebuje ves Balkan. V njegovem stanovanju so našli še cele kupe srebrnine, stare dragocene lestence itd. Koliko pa policija ni mogla več dognati, ni znano. Preiskave pri starinarju Glučku bodo dognale, če je Glučk sploh kaj drugega prodajal, kot robo, ki jo je utihotapil Bodi.

Bodi ima, kot rečeno, v Belgradu velikansko petnadstropno palačo, ki ima fronto na dve ulici, šef protokola Ilija Novakovič ima najbolj razkošno vilo v japonskem štilu na Topčiderskem brdu, »brat« Bodijeve žene pa v Osijeku veliko palačo, medtem ko ima Bodijeva žena eno najbolj razkošnih stanovanj v Belgradu in je bila znana po svojih obilnih darovih ljudem, ki so se ji »omilili«.

Tihotapski škandal, ki ga hočejo oblasti

Za popolno enakopravnost vseh državljanov

Kakor je znano, je sprejeta sedanja vlada dr. Stojadinovičeva v svoj program poleg drugih važnih točk načelo popolne enakopravnosti državljanov. Vsi državljani in imiselnino tudi vse zakonsko dovoljene organizacije morajo biti pred zakonom enakopravne in z zakonom zaščitene.

Izhajajoč iz tega stališča, je vsekakor zanimiva resolucija, ki so jo te dni sprejeli na glavni skupščini Zveze Sokolov krajevine Jugoslavije in ki se glasi:

„Sokolstvo po pravici zahteva od merodajnih činsteljev, naj ne dovolijo, da bi se oviralo delo sokolskih edinic. S pogostim predstavljanjem sokolskih delavcev je delo mnogih sokolskih edinic postavljeno pred vprašanje, ali bodo sploh mogle še delovati in to prav v krajih, kjer je delovanje Sokola največjega nacionalnega pomena. Zato glavna skupščina nalaga upravi, da opzori merodajne na v nacionalnem oziru škodljive posledice, ki morajo neizogibno nastopiti, in da podvzame vse potrebne korake, da bo osebna in imovinska stalnost vseh članov sokolske organizacije popolnoma zavarovana. V slučajih, kjer je bilo zaradi prestavljenih delo sokolskih edinic ovirano, naj se jim vrnejo njihovi sokolski delavci, da bo sokolstvo moglo neovirano izpolnjevati svoje visoke naloge v službi kralja, naroda in domovine.“

Resolucija zahteva nič več in nič manj kot to, da morajo imeti člani sokolskih društev v naši državi nek izreden položaj, saj pravi dobesedno: „da bo osebna in imovinska stalnost vseh članov sokolske organizacije popolnoma zavarovana.“

Važni sklepi kmetijskih strokovnjakov

Te dni je bilo v Belgradu veliko posvetovanje strokovnjakov v kmetijskem ministarstvu, na katerem je bila po dnevnih razpravah sprejeta obsežna resolucija, iz katere posnemamo:

1. Glavni predstavnik našega domačega goveda je „baša“. Od plemenitih plemen pa so simentalška in pingavška rasa ter sivo rjavo alpsko govedo, kakor tudi vrste krajevnega značaja (Marija dvorska in pomurska). Za pingavsko govedo je glavno rejsko področje severno-zapadni del naše banovine, za sivo-rjavo alpsko govedo pa južni del naše

brez usmiljenja razgaliti, čedalje bolj razburja vso belgrajsko javnost. Škode ima država okrog 7 milijonov dinarjev.

Naše mnenje je, da mora tu vlada z vso strogostjo napraviti red. Stari ljudje so vedeli povedati, kako so baje Francozi pred 130 leti preganjali korupcijo. Brez vseh posebnih ceremonij so obesili vsakogar na mestu, kjer je izvršil svoje nepošteno dejanje. Pri nas z ljudmi te baže vse premito postopajo, sicer bi ne bilo mogoče, da bi g. Bodi mogel prepotovati v vlak tisoč kilometrov in nato pobegniti v inozemstvo. Nesmrtno slavo bo dosegel pri nas tisti, ki bo zatrl korupcijo. In zatreti jo bo treba, če hočemo državi dobro.

Zelja ljudstva pa, ki je žrtev korupcijonistov, je ob takih prilikah še bolj glasna kot sicer: Dajte nam na vodstvo državnih uradov poštenjake!

Oglejmo si to resolucijo nekoliko bliže. Upamo, da so leta državotvornih in ne-državotvornih minila. „Visoke naloge v službi kralja, naroda in države,“ danes ne vrši samo Sokol, temveč tudi mnoga druga društva in organizacije in sicer svetne in verske. To vemo vsi, zato bi ne bilo pravično, da bi imelo kakrnikoli društvo na račun patriotizma prednost.

Odkar vodi državo dr. Stojadinovičeva vlada, ni bil, ni in ne bo nihče prestavljen zato, ker je bil član tega ali onega zakonito dovoljenega društva in se zakonito in svobodoljubno udeleževal v njem. Vendar je prvo stanovski poklic in kdor se v tem pogledu pregrešil, oziroma kdor pride navkriž z uradnim zakonom in njegovimi zahtevami, mora občutiti tudi posledice, pa naj je to Sokol, ali pa kongregant. Ta bi bila pa res lepa, da bi bil n. pr. sokolski znak tisto skrivališče, kjer bi lahko gotovi jugoslovenski nacionalni zaleteli nezakazovano krili svoje šolske, uradniške, npravnstvene in morda celo protidržavne komunistične grehe.

Mi nismo nikdar mislili in tudi res ni, da bi bil obstoj katerekoli sokolske edince odvisen od premeslitve ene osebe, saj so — recimo po sokolsko — sokolskih delavcev še bolj potrebni hribje kot doline. Če sokolska misel kaj trpi ali bo trpela, bo trpela samo zato,

državno ustanovo za telesno vzgojo, ampak vsled Tyrševe načelne miselnosti v pogledu na vero. Toliko smo hoteli danes pripomniti k predmetni resoluciji.

banovine. Marijadvorci in pomurci zavzemajo srednji del naše banovine v zaprtim področju.

2. Za preskrbo z dobro plemensko živino je potrebno osnovati selekcijske postaje še v oceli vrsti krajev.

3. Kmetijsko ministarstvo naj podvzame potrebne korake pri pristojnih ministrstvih, da bi se osigurale potrebne površine pašnikov ter preskrba z vodo za potrebe govedoreje.

4. Za uspešno živinorejsko delo je potrebno, da se poveča strokovna usposobljenost živinorejcev, posebno, da se vrše vsako leto živinorejski tečaj.

5. Ministarstvo in banovine naj omogočijo svojim organom posebno usposobljenost v živinorejskih strokah.

6. Ministarstvo naj v sodelovanju z banskimi upravami izda vsako leto podpore za živinorejske svrhe, izboljšanje hlevov, gnojščik itd.

7. Pospesovalno delo se mora izvajati predvsem po živinorejskih zadrugah in ostalih živinorejskih ustanovah. Nadzorstvo molznosti naj načelno vrše kontrolni asistenti, ne samo kontrolni poverjeniki. Živinorejskim zvezam je omogočiti, da vsako zimo prirejajo tečaje za funkcionarje zadrug in pa, da se vrše razstave živine vsako jesen.

8. V kmetijskem ministarstvu naj se preneše skrb za živinorejske zadruge in organizacije v oddelek za živinorejo.

9. Ministarstvo naj predpiše pravilnik o ocenjevanju in prirejanju razstav. Kmetijsko ministarstvo naj preskrbi od žel. ministarstva

d Izjava. V 15. številki z dne 8. aprila 1936 na strani 926 smo objavili v 3. koloni notico „Sodniška uradnika Kogej in Hočvar sta v uradnih lokalih in po uradnih poslih dolžni strankam rabičevala, da se morajo volitev udeležiti ter sta nepravilno udržala zlasti po dr. Koročcu.“ Ker smo bili napačno informirani, tozadevno poročilo lojalno preključujemo, ker ne moremo gg. Kogej in Hočvarja gledati njihovega službenega poslovanja ničesar očitati. Tudi nismo imeli namena jima škodovati v njihovih službenih odnosih. — Uredništvo „Domoljuba“.

brezplačen prevoz plemenske živine na razstave in sejme.

10. Povečati je treba izvoz živine, posebno zaklane, da bi v državi ostalo čim več kot dajejo naj se izvozne nagrade in izpremen za izvoz železniška tarifa. Na domačih trgih naj se ukinejo davčine, ki ovirajo dvig cen živine.

11. Ker je prodaja mleka neurejena, na kmetijsko ministarstvo v sporazumu z ministrom trgovine in industrije ter ministrom socialne politike pristopi takoj k zakonski ureditvi trgovine z mlekom in mlečnimi izdelki.

12. Nabavo plemenske živine je izvrševati prvenstveno na notranjem trgu.

13. Potrebno je nadzorstvo goveje živine pri natovorjenju za izvoz ter za uspešnost in kontrole odrediti tudi sankcije.

14. Na široko naj se izvede propaganda na boljšo živinorejo. Ministarstvo naj prevzame v svoje roke izključno nadzorstvo proizvodnje, uvoza in dajanja v promet vseh zdravih in porabo pri živini.

15. Z državnimi sredstvi naj se podpiše predelovalna industrija živinorejskih proizvodov in sploh kmetijskih proizvodov, da bi se tako pospeševal izvoz.

16. Ker so sredstva kmet. ministarstva premajhna za izvršitev navedenih potreb, naj se v celoti porabi točka 5. člana 44. zakona o pospeševanju kmetijstva. (Op. uredništva. Ta odstavek čl. 44. določa za stekanje v državi kmetijski sklad poslovnino, ki se pobira ob izvozu blaga. Poslovnina se odreja v zlati valuti do največ 4 milijone zlatih dinarjev in je odreja finančni minister na predlog kmetijskega ministra sporazumno s trgov. ministrom).

Otok poln nageljnov

To je Zanzibar ob vzhodni afrikanški obali. V vigradi zaeveti milijone nageljnov, ki so Zanzibarcem pravi zaklad. Na otoku se je tekmi let razvila parfumska industrija, ki predeluje duhteče cvetje v razne parfume in lepotična olja. Očividci pripovedujejo o bajnem pogledu na otok cvetočih rož najrazličnejših barv, ki valovijo kot morje in zavijajo otočane v nadvse prijetni nageljni duh. Prebivalci otoka so mohamedanci indijskega in in arabskega plemena. Evropejec je vseh komaj 250. Nekateri Indijci in Arabci so pravi knezi v svojih krasnih palačah, katere obdajajo bajni vrtovi, polni najlepših nageljnov. Gozdovi sestojijo z visokih kokosovih palm, ki dajejo najboljše sadje. V obsežnih kokosovih gozdovih prebivajo živali, ki jih pozna južna zemlja drugod. Otok je pod angleškim varstvom, ki pa se do danes med domačini ni moglo uveljaviti.

Vladarski sestanek sredi Donave. Pri lufu Severinu sta se na parniku sredi Donave sešla na pogovor predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš in romunski kralj Karol

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLJO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

Kar blešči se perilo!

Prizanesljivo in temeljito je odpravilo Schichtovo terpentinovo milo tudi zadnjo nesnago iz tkanine — zdaj se lahko blešči v svetli čistoti.

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

...in za namakanje ženska hvala

Iz Beograda. Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle je bil te dni na obisku v romunski Bukarešti. Pri povratku v Beograd so ga pozdravili člani vlade. Na sliki vidimo, kako knez-naměstnik pozdravlja dr. Korošca. Poleg dr. Korošca je predsednik vlade.

Strela ubila očeta šestčlanske družine

Dne 13. junija je v Kamniku strela ubila Janeza Romšaka iz Studencev, očeta 6-članske rodbine. S svojim 12-letnim sinom se je podal nabirat planinski mah in druga zelišča. Nenadoma se je močno stemnilo, vlila se je ploha in začelo je treskati. Hoteč se umakniti najhujšemu, je rekel oče sinu, naj mu pomaga zadeti koš na ramena, kar je sin tudi storil. Ko pa je dvignil koš, se je nenadoma močno zablistalo in strela je na mestu ubila očeta, dočim je sina vrglo nekaj metrov vstran, kjer je nezavesten obležal. Zaradi hude ptohe in viharja se je sin kmalu zavedel in ves omamljen in preplašen iskal svojega očeta, katerega je našel štiri korake od sebe, seveda vsega ožganega; ležečega na trebuhu in mrtvega. Le nogavice so še ostale cele. Zgorel je tudi koš, ki je ležal poleg njega. Sin, misleč kreniti proti domu, da obvesti svoje domače o nesreči, je v zmedenosti krenil po napačni poti in prišel na Dol, kjer je po naključju prišel skupaj z nekim turistom, kateremu je ves preplašen pripovedoval o nesreči. S turistom sta skupaj krenila nazaj na planino, kjer sta našla žrtev strele in odredila vse potrebno, da spravijo očeta domov.

KAJ JE NOVEGA

Proslave Zedinjenja pod JNS režimom

»Jutro« je te dni zanikalo trditve, da je društvom Prosvetne zveze pod JNS režimom bilo prepovedano praznovati praznik Narodnega ujedinenja. Z ozirom na to »Jutrovo« lrditev navaja »Samouprava« v št. 89 sledeče:

Prosvetno društvo v Boh. Bistrici je na svoji izredni seji dne 29. novembra 1933 sklenilo, da bo narodni praznik Zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev praznovalo kar najbolj slovesno. S tem v zvezi je društvo imelo namen prirediti na predvečer narodnega praznika slovesno povorko z državno zastavo na čelu, z jahači v narodni noši, z godbo, s pevskim odsekom Prosvetnega društva itd. Povabljena je bila tudi gasilska četa v Boh. Bistrici. Na Prosvetnem domu, ki je bil zvečer lepo razsvetljen, je visela državna trobojnica. Povorka se je pričela v najlepšem redu, a komaj so

pevci odpeli pesem »Hej Slovani«, je komandir orožniške postaje prišel z golo sabljo. A naki žandarmerijski kaplar je naperil revolver proti povorki. Komandir je ukazal, da se mora povorka takoj raziti. Dva člana Prosvetnega društva sta vprašala komandirja, zakaj je slovesna povorka prepovedana, a on jima je ponovno odgovoril, da je v imenu zakona prepovedal povorko. Na ugovor, kako more prepovedati manifestacijski pohod za praznik Zedinjenja, je komandir zagrozil z zaporom. Kaplar pa je udaril nekega manifestanta brez vsakega vzroka. Povorka se je nato mirno razšla. Orožništvo seveda ni postopalo po svoji volji, temveč po volji krajevnih pristavev režimske Jug. nac. stranke, ki ji je orožništvo moralo biti v vsakem slučaju na razpolago.

OSEBNE VESTI

60 letnik je postal dobrepoljski župnik g. Anton Mrkun. Na mnoga leta!

d Za župana v Gallup, New Mexico, je bil pri zadnjih volitvah izvoljen 22 letni John Milosevič, rodom Hrvat. Gotovo je ta mož najmlajši župan v Ameriki.

DOMAČE NOVICE

d Kmetске dolžnike pri podeželskih zadrukah opozarjamo nujno na sledeče: Ker je izšla 22. aprila t. l. uredba, ki zopet nekoliko izpreminja prejšnjo uredbo o zaščiti kmetov, je nastalo v nekaterih krajih mnenje, da nòbenu kmetu sedaj ni treba plačati obresti in obrokov, ampak da je vse spet odloženo do 1. oktobra. Toda vedeti je treba, da je to odloženo le pri bankah, pri regulativnih hranilnicah in zasebnikih, ne pa pri kmetijskih zadrukah. Tu so kmetje dolžni plačati obroke, za katere so jih itak že posojilnice opozorile. Nevarnost za posamezne kmete je v tem, da kdor ne plača obrokov in se ne dogovori s posojilnico, sploh izgubi vsako zaščito in ga zadruga brez nadaljnega lahko požene na boben. Kdor je torej pameten, ne bo pustil, da pride stvar tako daleč. Svetujemo vsakemu, da se točno dogovori s domačo posojilnico, da ne pade po svoji nepremišljenosti ali trmi v veliko nesrečo. Poudarjamo, da so posojilnice tudi dolžne držati svojo besedo vlagateljem in da so pod strogimi revizijami. Zato ne morejo, tudi če bi rade, takih nemarnih dolžnikov pustiti lepo na miru. Naj vsakdo sam sebe varuje nesreče. Zdelo se nam je prav, da na to opozorimo, da ne bo kdaj kdo rekel, da ni vedel.

VINA doljenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani.**

d Sporazum med stavbeniki in delavci v Ljubljani določa naslednje mezde: težaki do 20 let starosti po 3 Din na uro, nad 20 let po 3.25 Din, zidarji, tesarji in strojniki do 2 let službe po 4.50 Din, nad dve leti službe po 5.25 Din, pri novih stavbah dobe težaki po 3.25 Din, ozi-

roma 3.50, kvalificirani delavci po 5 Din, oziroma 5.75 Din. Na deželi dobivajo vsi po 25 par manj. Fasaderji dobe po 7 do 8 Din na uro, toda podjetniki so stavili pogoj, da velja to le za tiste fasaderje, ki delajo zgornji fini in specialni omet. Delavci dobe v Ljubljani po 25 par več, toda podjetniki so stavili pogoj, da velja to samo za tiste delavce, ki delajo v strugi, tvrdka Dukič pa je še posebej precizirala pogoj, da velja to samo za one delavce, ki delajo samo v vodi. Pogajanja med to tvrdko in delavskimi zastopniki še trajajo. Tesarji dobe isto mezdo na deželi in v mestu. Akò so kod delavci dobivali višje mezde, kakor so v tej pogodbi določene, jih prejema tudi v bodoče. Stalno odpovedno stanje delavstva se ukine. Sušmarstvo bodo v bodoče zasledovali delavci in delodajalci. Zaradi stavke ne bo nihče preganjan. Razne socialne določbe se v polni meri upoštevajo.

d 25.000 Din za skazen obraz. Te dni so zaključili v Mariboru dolgotrajno razpravo, ki je imela svoj začetek v nesreči dne 3. avgusta 1934 na državni cesti med Hočami in Slivnico. Omenjena dne je zavozil obtoženi dr. Bregar iz Maribora s svojim osebnim avtomobilom v Simona Vertnika, posestnika iz Freičteina, ki se je v isti smeri peljal s kolesom. Avto je podrl kolesarja na tla, ga vlekkel s kolesom vred nekaj časa po cesti ter mu zadal smrtno nevarne poškodbe. Vertniku so sicer v bolnišnici rešili življenje, ima pa za trajno skazen obraz ter je ostal pohabljen. Desni uhelj mu je popolnoma odtrgalo, zdobljeno ima desno ličnico, naknadno so mu pa v bolnišnici še odrezali nogo. Državno pravdnistvo je svoječasno postopanje proti dr. Bregarju ustavilo, nakar je vložil zastopnik poškodovanega Vertnika zasebno tožbo. Vertnik je zahteval za poškodbe 600.000 Din odškodnine. Pri razpravi pa je prišlo do poravnave. Dr. Bregar mu izplača namesto zahtevanih 600.000 Din le 25.000. Iz tega zneska pa mora tožitelj še kriti odvetniške stroške. Svojenemu zastopniku bo moral plačati 7000 Din. Poravnava je bila razburljiva, ker se je Vertnik žalosten pritoževal, da ne bo za svoje izgubljeno uho, odrezano nogo ter za prestane hude bolečine dobil skoraj ničesar.

d Na Banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto

celoletne šole 15. septembra 1936. Sprejme 30 učencev. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje, hokovane s 5 Din je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. avgusta 1936. — Pršnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o uspešnosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi točen naslov in zadnjo pošto. Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbnina znaša od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. — Prosilec za banovinsko nižnjo mesto, morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in o višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taki prosilec naj zaprosijo podporo še pristojni sreski kmetijski odbor ter naj predložijo prošnji za

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

sprejem v kmetijsko šolo izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora. — Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni učenci absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku.

d Nove občinske meje. Notranji minister je podpisal uredbe o ustanovitvi občine Jarenina v okraju Maribor levi breg, v katere sestavo pridejo 1. iz občine Jakobski dol kraji: Polička vas, Polički vrh, Vrehovski dol in Vrehovski hrib, in 2. iz občine Pesnica: Gočnik, Pesniški dvor, Jelenci, Jareninski dol, Jareninski vrh, Vajgen in Jarenina. Predpisana je tudi uredba o združitvi občin Gornje Radgona in Gornja Radgona okolica, dalje uredba o izločitvi bivše občine Škale in bivše občine St. Janž na Vinski gori iz občine Velenje; uredba o ločitvi občin Ložnice in Velenje, iz katere se ustanovita dve novi občini, in sicer: 1. občina St. Ilj pri Velenju, ki obsega področje bivše občine SŠt. Ilj, in 2. občina St. Andraž pri Velenju, ki obsega področje bivše občine St. Andraž; uredba o ločitvi občine Slovenja vas v ptujskem okraju. Iz te občine se ustanovita občini 1. St. Janž na Dravskem polju in 2. Slovenja vas. Uredba o spremembi imena občine Markovci v ptujskem okraju. Po tej uredbi se spremeni sedanje ime občine Markovci v ime Sv. Marko niže Ptuj. Uredbo

o preureditvi občin Mengeš in Trzin v kamniškem okraju. Po tej uredbi se Doboeno in Loka pri Mengšu ocepita iz občine Trzin in priključita občini Mengeš. — Uredbo o ustanovitvi občine Remšnik v dravogradskem okraju. V sestav te občine pridejo a) iz občine Brezno kraji Remšnik, Brezni vrh, Radica in Kozji vrh ter b) iz občine Marnberg kraj Vas. Uredbo o preureditvi občine Leskovec, Zavrč in Sv. Barbara v Halozah v ptujskem okraju: a) iz občine Leskovec se izloči kraj Mali Okič in del kraja Veliki Okič (hišne številke 8—43) in se priključijo občini Sv. Barbara v Halozah; b) iz občine Zavrč se izloči del kraja Veliki vrh (hišne številke 1—38) in del kraja Belaki vrh (hišne številke 39—64) ter priključijo občini Sv. Barbara-Haloze. — Uredbo o izločitvi krajev Tupaljiče in Možanca iz občine Senčur in priključitvi občine Preddvor v kranskem okraju. — Uredbo, da se kraji Gornje Pijavsko, Srednje Pijavsko in Gornje Dule izločijo iz občine Leskovec in priključijo občini Krško. Uredbo o ustanovitvi občine Bučko v krškem okraju. — Uredbo o preureditvi občin Kropa, Zagradec in Žužemberk. Cl. 1. te uredbe predvideva: iz občine Kropa v radovljiškem okraju se ocepri bivša občina Kamna gorica in Lancovo, iz katerih se ustanovi nova občina Kamna gorica s sedežem v Sp. Lipnici. Cl. 2. predvideva: iz občine Zagradec v novomeškem okr. se izloči: a) področje bivše občine Sela-Sumberg s sedežem v Selih; b) katastrski občini Ambrus in Višnje, iz katerih se ustanovi občina Ambrus s sedežem v Ambrusu. — Uredbo o preureditvi občin Cankova, Struhovci, Tišina, Bodonjici in Kupšinci. Po tej uredbi se izloči: 1. kraj Skakovci iz občine Strukovci in priključi občini Tišina; 3. kraj Stari Beznovci iz občine Bodonci in se priključi občini Struhovci; 4. Novi Beznovci iz občine Bodonci in se priključi občini Cankova; 5. kraja Rankovci in Vavča, vas iz občine Kupšinci ter se priključita občini Tišina.

d Manj potrebna novotarija. Po mednarodnem dogovoru bomo menda tudi na naših železniških postajah kmalu dobili zanimivo novost. Mesto napisov, ki so dosedaj kazali potnikom, kje je ta ali oni službeni prostor, vhod in izhod, bomo dobili table, na katerih bo s primernimi slikami označeno, kje je na primer blagajna, čakalnica, garderoba itd. Za čakalnico na primer bo znamenje stola, slika dveh vrat s puščico bo znamenje izhoda itd. Ta znamenja naj bi tudi nepismenim in tujcem, ki napisov ne razumejo, omogočala, da bi se znali gibati po kolodvorih. Na belgrajski topčiderski postaji so že postavljene take mednarodne table, ki povedo nepismenemu kmetu in srbskega jezika nevedčemu tujcu, kje je kaj. Ali bi pa ne bilo morda pametnejše denar, ki se bo potrošil za to, porabiti za izobraževanje nepismenih, da bi se naučili brati že dosedanje napise?

d Boj zajca! Ogromna je škoda, ki jo leto za letom povzročajo zajci ne le sadnemu drevju, ampak tudi drugim kulturnim rastlinam, kakor mlademu fižolu, zelju itd. Ta škoda gre v tisoče in tisoče, zlasti po krajih, ki leže v bližini gozdov. Zato podprite vsi kmetje in prizadeti posestniki akcijo Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, ki bo poskrbelo, da se že vendar enkrat izloči najhujši škodljivec-zajec iz zaščite lovskega zakona. Za to stvar se je zavzelo tudi »Srpsko poljoprivredno društvo«, ki mu je na njegovo prošnjo ministertvo za kmetijstvo obljubilo, da bo v bodoče podprlo vsako akcijo za izločitev

Pri hitri hoji ob sončem pomladanskem dnevu

Vas popolnoma obvaruje pred sončarico

žele

NIVEA

ki hladi in osvežuje
ter prepreči preve-
liko transpiracijo.

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co
d. s. o. l., Maribor.

zajca iz zaščite lovskega zakona. Ker zbirajo te dni podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva podatke o škodi, ki jo je napravil zajec v zadnjih treh zimah, zlasti v sadovnjakih, drevesnicah in vinogradih, javite vsi, ki ste utrpeli tako škodo, isto bližnji podružnici Sadjarskega in vrtnarskega društva ali pa osrednjemu društvu v Ljubljani do 20. t. m.

d Ves višek jugoslovanske pšenice hoče kupiti Nemčija, če se poveča nemški izvoz v Jugoslavijo. Presežek jugoslovanske pšenice se ceni na 40.000 do 50.000 vagonov, od katerih bi vzela Češkoslovaška in Avstrija po 15.000 vagonov. Vso drugo pšenico bi kupila Nemčija.

d Za naše denarne zavode. Pod predsedstvom dr. Kamušiča je bilo pretekli teden v Beogradu posebno odposlanstvo, ki je na merodajnih mestih tolmačilo potrebo spremembe zakona o Državni hipotekarni banki tako, da bi smele naše hranilnice zopet sprejemati pupilaren denar. Nadalje je odposlanstvo poudarjalo nujnost izdelave zakona o hranilnicah, posredovalo radi izplačil avstrijskih predvojnih rent hranilnicam ter glede tega, da bi se izplačale terjatve jugoslovanskih državljanov pri bivši dunajski poštni hranilnici. Prejšnji režimi Jugosl. nac. stranke se za vse te stvari niso prav nič brigali ter so dopustili, da so vlagatelji izgubili vse zaupanje v denarne zavode.

d Nekaj sokolskih števk. Ob priliki skupščine Zveze Sokola kraljevine Jugoslavije je belgrajska »Pravda« priobčila proračun Sokola. Zveza ima do raznih dolžnikov, pa tudi poindincev za preko 7 milijonov Din terjatev. Gotovine ima 132.140 Din. Preteklo leto je bilo za plače potrošenih 304.000, za potovanja na razne seje pa 150.000 Din. Za najemnine je bilo izdanih 180.000 Din. Stroški izleta v Sofijo in Tabor znašajo 102.000 Din. Za olimpijado je bilo potrošenih okrog 49.000 Din. V proračunskem predlogu za sledeče leto je za 22 uradnikov in 4 služitelje predvidenih 685.000 Din, za honorarje in nagrade urednikom sokolskih listov pa 161.000 Din in za potne stroške 115.000 Din. Sokol ima vsega 2371 edinic in okrog 360.000 članov. Preteklo leto se je število društev zmanjšalo za 30, število čet pa se je povečalo za 44.

d Stavka v tvornici za oblike »Tivare« je po 39 dneh končana in je vseh 2300 delavcev in nameščencev zopet začelo delati. Delavci so zaradi stavke izgubili skupno 2 in pol milijona dinarjev na zaslužku.

d Polovično voznilo na železnicah in parnikih, ki spadajo v delokrog države, so dosegli banovinski uradniki. Legitimacija velja pri aktivnih za neomejeno število potovanj, dočim je dovoljena upokoženim ban. uradnikom in njih rodbinskim članom le trikratna polovična voznila na leto.

d Ugodna rešitev vprašanja servitunalnih pravic v Bohinju. Na posredovanje ministra dr. Kreka je ministertvo za gozdove in rudnike danes ugodno rešilo vprašanje servitunalne pravice paše poblaščenec bitenjske planine na področju gozdne uprave v Boh. Bistrici, in to po predlogu gozdnega ravnateljstva v Ljubljani.

d Romanje na Sveto Ooro pri Gorici bo letos samo enkrat in sicer štiri tedne potem, ko bomo imeli zaključen romarski spisek. Kdor se zanima za to lepo romanje, dobi brezplačna pojasnila, če se javi najpozneje do 1. julija po dopisnici na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

d V Rim in Neapelj, zanimivo, poučno potovanje po Italiji z avtom od 27. julija do 7. avgusta; ogled vseh večjih znamenitih krajev: Benetke, Padova, Firenze, Rim, Neapelj, Pompej, Loreto itd. Podrobni spored pošljemo vsakomur zastonj. Dopise nasloviti: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

d Prva letošnja skupina ameriških Slovencev pod izkušenim vodstvom g. Leo Zakrajška, zastopnika v New Yorku, pripe v Ljubljano dne 24. junija z brzovlakom preko Jesenice ob trideset na devet zjutraj. Preko morja potujejo naši rojaki z največjim in najhitrejšim brzoparnikom sveta »Normandie«, ki je odplul dne 17. junija iz New Yorka. Druga skupina, večinoma naši rojaki iz Clevelanda, pa se vkrcajo dne 15. julija tudi na »Normandie« ter bodo dospeli v Ljubljano dne 22. julija zjutraj. Te izletnike spremlja g. Avgust Kollander, znani zastopnik v Clevelandu. Natančne podatke glede prihoda dobite pri zastopstvu »French Line«, Ljubljana, Masarykova cesta 14.

d Društvo za zaščito interesov vlagateljev bivše dunajske Poštno hranilnice v Ljubljani je imelo 29. maja svoj redni letni občni zbor v restavracijskem prostoru »Novi svet«. Bivši predsednik Lipoglavšek in društveni zastopnik dr. Korun sta poročala, v kakšnem stanju je društvo in kakšne težkoče ovirajo delo glode izplačila teh denarnih vlog. Sledile so nato volitve novega odbora. Za predsednika je bil izvoljen Gantar Josip, za tajnika Uršič Ignacij. Ker so bile do sedaj vse intervencije od strani društva glede izplačila imenovanih vlog brezuspešne, bo novi upravni odbor v najkrajšem času nastopil tožbeno pot proti belgrajski Poštni hranilnici. Zato se nujno opozarjajo vsi tisti vlagatelji, ki še niso javili društvu svojih terjatev, naj to v lastnem interesu čimprej stori, ker bodo v tožbi zastopani le tisti, ki so člani društva in oni, ki so svoje terjatve v letih 1927, 1928 do 10. sept. 1929 pri poštnih uradih prijavili, hranilne knjižice ali liste tekočega računa tamkaj oddali in tozadevna potrdila prejeli. V prijavi je navesti: ime in priimek vlagatelja, bivališče, štev. tek. računa ali vložno knjižico, vloga v bivših avstrijskih kronah in obveza, da bo dotični plačal po prejemu denarne vloge 10% društvu za pravne stroške. O priliki prijave je takoj vpslati društvu od vsakih bivših avstrijskih 100 kron 1 Din, ker društvo nima gotovine na razpolago, da zamore tozadevno tožbo vložiti. Za eventualne informacije pri društvu naj se priloži v pismu znamka za 2 Din.

IZ DOMAČE POLITIKE

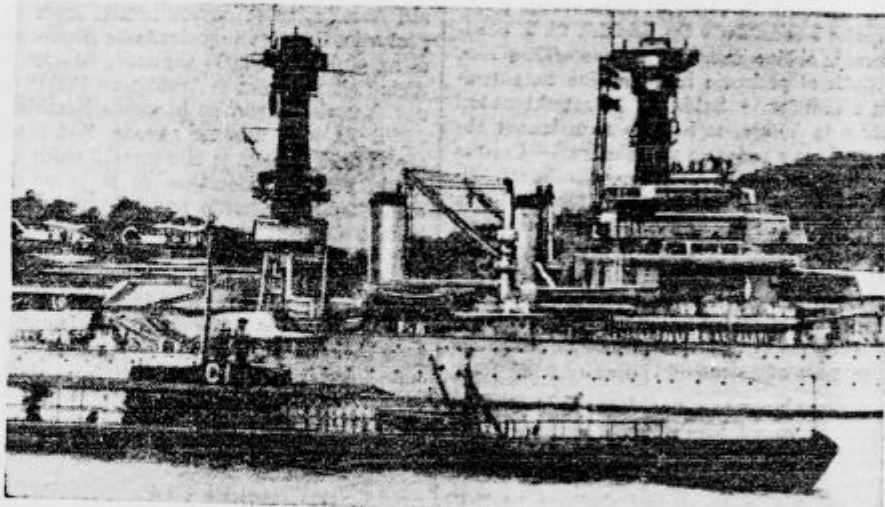
d Kraljevska vlada bo še to jesen rešila nekaj zelo važnih vprašanj, je dejal minister Cvetković na političnem sestanku v Niški Banji. Kot najvažnejše je g. minister omenil razdolžitev kmeta. Vlada bo gledala ob rešitvi tega vprašanja na to, da bo vrnila kmetu in malemu človeku kreditno sposobnost. Drugo vprašanje, ki mu vlada posveča veliko pozornost, je vprašanje izvoza naših poljedelskih proizvodov, ki se bo rešilo s sklenitvijo takih trgovskih pogodb, od katerih bo imel korist kmet kot proizvajalec.

d Guverner nemške državne banke dr. Schacht je obiskal te dni Belgrad. Na večerji, prirejeni Schachtu v čast, je na pozdrav povedal tudi tole: Promet denarja in kapitala se mora ravnati po potrebah narodnega gospodarstva in ne narobe. To je čisto nova gospodarska politika, ki jo v Nemčiji nazivajo narodnosocialistično gospodarsko politiko, politiko, ki izhaja iz tega, da morajo dajati smer te politike želje in potrebe naroda na gospodarskem področju. To spoznanje ne samo, da priznava lastne, marveč spoštuje tudi življenjske potrebe drugih narodov, ter se na podlagi tega gradi nova gospodarska in finančna politika. Mednarodni kapitalizem starega kova je končan. Mislostna razpoloženja naroda se zaradi tega z vso silo bore za nove oblike tudi na polju gospodarskega življenja. Dr. Schacht je izrazil tudi svoje veselje nad tem, da se obiskal prestolno mesto tako močno napredujoče države, kakor je naša. »Kdor kakor jaz — tako je nadaljeval dr. Schacht — ni bil v Belgradu že dvajset let, mora biti iskreno presenečen, ko vidi velike spremembe v sami prestolnici, pa tudi spremembe vsepovsod v državi.«

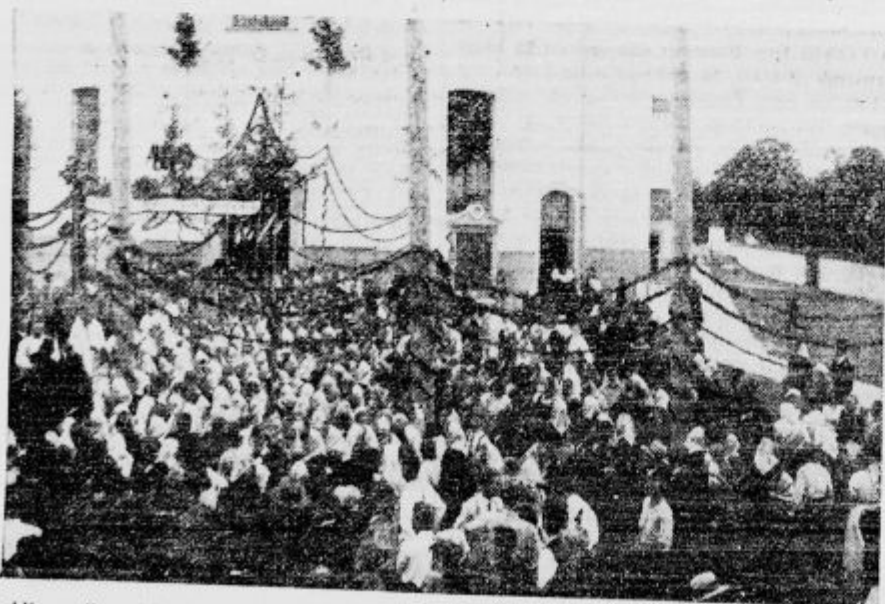
d Marksistično zavijanje pod hrvatskim plaščem. Na Hrvatskem pa tudi pri nas je nemalo levo usmjerenih ljudi, ki hočejo nadaljevati svoji razdiralno delo pod Mačkovim plaščem tudi v nekem časopisju. Zagrebški »Obzorje« je napisal tem zaplotnikom sledeče vrstice: »Da se marksizem poslužuje hrvatstva, ali točneje, gibanja dr. Mačka za razširjanje svojih pošunih načel, to je postalo že splošno

Nadškof dr. Jęglić je te dni obiskal svoj rojstni kraj. Med potjo se je oglašil tudi v Radovljici, kjer ga je ljudstvo ljubeznivo sprejelo in pozdravljalo.

Vse se oborožuje. Tudi Amerika, čeprav jo obdaja morje, se ne čuti dovolj varno. Na sliki vidimo moderno ameriško bojno ladjo, pred njo pa najnovejšo podmornico.

Cerklje na Gorenjskem so ono nedeljo sprejele svojega novega župnika tako, kakor znajo to samo v Cerkljah. Slika kaže pogled na množice pred okrašeno farno cerkvijo.

razširjen pojav. Seveda se to dogaja proti volji vodstva bivše HSS. Take pojave je treba presekati v korenini, dokler je še čas. Posebno je treba paziti, da se z neupravičenim in nepotrebnim ščuvanjem posameznih stanov ne pripravi ugoden temelj za njihov podvig. Toda taki pojavi na žalost so. Tako ščuvanje proti meščanstvu in izobraženstvu nikomur ne more bolj ugajati, kakor ravno nasprotnikom hrvatskih narodnih zahtev.

d Sestanek narodnega kmečkega kluba. V veliki dvorani hotela »Srpska kruna« v Belgradu so imeli sestanek člani Narodnega kmečkega kluba, ki so se ga udeležili tudi odposlanci iz notranjosti države. Tej politični skupščini je poleg narodnih poslancev, ki so člani tega kluba, prisostvovalo še 83 zastopnikov. Daljši govor je imel minister Gjorgjević, ki je podal poročilo o političnem položaju in o dosedanjem delu tega kluba. Minister Gjorgjević je med drugim tudi izjavil, da oni že prej niso odobraval postopanja prejšnjih režimov, kakor je bila n. pr. internacija dr. Korošca. V tem oziru je dejal, da so oni v času, ko je tedanji režim zahteval, da se mora dr. Korošec odstraniti kot predsednik

Glavne zadrudne zveze bill odločno proti temu. Glede odnosov z JRZ je Gjorgjevič izjavil, da se njihov klub nahaja sedaj v zvezi s to stranko.

d Težke brige g. Ace Stanojeviča. Ob kongresu JRZ v Belgradu je Aca Stanojevič izdal nekaj proglaš na narod, ki ga »Slobodna misao« iz Nikšića takole razlaga: »G. Aca Stanojevič (loziroma skupina okrog glavnega odbora) je naslovila na radikale proglaš. Proglaš razlaga, da nova politična stranka JRZ ni stranka, v kateri sodeluje radikalna stranka in radikali. Iz drugega stavka teh besedi Ace Stanojeviča bi se dalo sklepati, da tisti, ki vstopijo v novo stranko, niso več radikali. V političnih krogih v Belgradu so prepričani, da je Aca Stanojevič pozabil, da je bilo v radikalni stranki več selitev: prva selitev je bila na čelu z g. M. Uzunovičem na niško zborovanje in stranko JNS; druga selitev radikalov je bila ob oddelitvi Bože Maksimoviča; tretja selitev je bila z Jevtičem in dr. Kojičem; četrta selitev z odpadom dr. Srskiča; peta selitev pa je ustanovitev JRZ. Stranko so organizirali po želji g. Ace Stanojeviča. Eden izmed radikalnih prvakov nam je dejal, da pomeni ta proglaš g. Stanojeviča tik pred kongresom JRZ — in še tako nepolitično pisan — strah tistih okrog glavnega odbora, ki se boje, da ob tej selitvi ne bi ostali sami. V slučaju ponovne selitve bi imel Aca Stanojevič malo spremljevalcev, ki bi ga spremljali pri obnovitvi radikalne stranke.«

d »Ljudska fronta« po francoskem zgledu.

Vzadnjem času se v Jugoslaviji živahno pripravljajo ustanovitve tako imenovane »ljudske fronte«, ki naj bi imela enake namene, kakor »ljudska fronta« v Franciji. »Neka skupina izobrazencev«, piše »Politična smotras«, »v zadnjem času živahno deluje v vrstah srbskega dela združene opozicije za ustanovitev »ljudske fronte«. Ti izobraženci so večinoma iz vrst bivše republikanske stranke in levega krila zemljoradnikov. Zele, da na čelu tega gibanja pridejo novi ljudje, ki v javnosti še niso opredeljeni kot politični politiki. Vsled tega v vrstah združene opozicije gledajo njihovo delo z veliko opreznostjo, ker prevladuje mnenje, da je ta akcija naperjena v prvi vrsti proti strankarskim prvakom izvenparlamentarne opozicije.«

d Ako hočete biti pošteženi z dobrim blagom in po najnižji ceni, potem kupite le v manufakturni trgovini Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10.

NESREČE

d Ogenj je upepelil skladišče sena, last posojilnice v Slov. Bistrici. Zgorela je tudi moderna stiskalnica za seno, stroj za prebiranje jabolk itd.

d Med bliskom in treskóm. Strela je zažgala cerkev v Stangrob, ki je gornjegrajska podružnica. Cerkev je zgorela do tal z vsemi zgodovinskimi dragocenostmi. — Na Gozdu pri Kamniku je na paši ubila strela kravo posestniku Lovrencu Sušniku. — Tresčilo je v zvonik cerkve sv. Mihaela, to je podružnica horjulske župnije na Samotorici. Bližnji kozolec je pogorel do tal, del zvonika so pa gasilci rešili. — Dne 12. junija je udarila strela v gospodarsko poslopje Jožefa Šetina v vasi Bukošek v brežiškem okraju. Zgorelo je gospodarsko poslopje z vsem gospod. orodjem.

d Ko je sekal palice, Markež Franc, Poračnikarjev iz Srednje vasi v Bohinju, je šel sekal palice, pa se je preveč sklonil na rob

Velika nesreča ob pregledu vojaških oddelkov v Romuniji

Pri veliki vojaški svečanosti, ki se je vršila ob sestanku treh vladarjev — jugoslovanskega kneza-naměstnika Pavla, češkoslovaškega državnega predsednika dr. Beneša in romunskega kralja Karola II. — se je zgodila velika nesreča. K pregledu čet, ki so ji prisostvovali vsi trije državni poglavarji z vsemi državnimi dostojanstvi in zborom diplomatov, so se zbrali v veliki množici ljudstva. Potem, ko so bile k pregledu romunske mladinske organizacije, se je naenkrat podrla tribuna v dolžini kakšnih 60 metrov. Na tej tribuni je bilo par tisoč oseb, med katerimi je bilo tudi veliko žensk in otrok. Podrla se je z velikim treskom in je nastala nepopisna zmešnjava. Takoj so se začela rešilna dela. Mimohod se je nadaljeval, seveda v zelo slabem razpoloženju. Tribuna, na kateri se je zgodila nesreča, se je nahajala naravnost nasproti kraljevski, na kateri se je nahajal kralj Karol s svojimi gosti. Tribuna s 5000 gledalci je bila

naenkrat spremenjena v kup razvalin. Višina tribune je znašala v zadnjih vrstah deset metrov. Zaradi tega je seveda nastala ogromna zmešnjava tudi na sosednji tribuni. Kralj Karol se je takoj podal na lice mesta in dal prve odredbe za organizacijo pomoči. V pol ure so bili ponesrečenci prepeljeni v razne bolnišnice. Knez naměstnik Pavel, ki je bil od nesreče zelo pretresen, je izročil ranjencem veliko vsoto. Zaradi nesreče so bile vse svečanosti, napovedane za zvečer, odpovedane. Po listah, ki so jih izdale bolnišnice, se število ranjencev suče okoli 700. Od teh je težko ranjenih 400, lahko pa okoli 300. Od skupnega števila so jih 270 poslali na zdravljenje domov. Število mrtvih še ni točno znano, ceni se pa na 60. O vzrokih nesreče govore to in ono. Morda bo najbolj odgovarjalo resnici poročilo, ki pravi, da je bila tribuna določena za 1000 ljudi, a je vdrlo na njo nad 3000 oseb. Takega bremena tribuna seveda ni mogla zdržati.

prepada, pod katerim drvi hudournik Ribnica. Spodrsnilo mu je in odletel je v globino 100 metrov, kjer je mrtev obležal.

d Ko se je vozil k bolni ženi. Dne 13. junija zvečer se je vozil iz Logatca proti Ljubljani na svojem motornem kolesu Albert Rus, posestnikov sin in mesar, poleg njega pa je sedel na motorju Kmetič iz Hotedersice, da bi obiskal svojo ženo v zdravilišču »Slajmerjev dom«. Na svojem potu je Rus opazil, da vozi pred njim po cesti velik avtobus in sicer ne s prav posebno brzino. Zato ga je hotel prehiteti. Večkrat je poskušal, da bi ga pustil zadaj, vendar se mu to sprva ni hotelo posrečiti. Na ovinkih je ponovno poskušal, da bi ga prehitel. Šele pri petem ali šestem ovinku se mu je vendar posrečilo, da je privozil tik do avtobusa. V istem trenutku pa je tudi avtobus hotel presekat ovinek ter je krenil preveč na levo stran. V tem se je Rus že zaletel s svojim motornim kolesom vanj, zaradi česar mu je na kolesu spodrsnilo. Rus sam je dobil samo dve poškodbni na desni nogi, veliki za kako otroško dlan. Kmetič pa je obležal na mestu mrtev.

d Stroj ga je zgrabil. Ono sredo je v trboveljskem rudniku padel pod vlak globoko pod zemljo rudar Mezarič Avgust, ko je šel ob progji. Mogoče jo je hotel preskočiti, pa ga je zgrabil stroj, mu zmečkal prsni koš, polomil roke in tudi na glavi je dobil rane. Čez dve uri je izdihnil v bolnišnici.

d Neznan kolesar je povozil in hudo poškodoval po vsem telesu 9letno cestarjevo hčer Emo Jakličovo iz Cvižlarjev pri Kočevju.

d Ker je jedl strupene jagode je umrl v ptujski bolnišnici petletni sin uglednega posestnika v Majšpergu.

NOVI GROBOVI

d Kadar pa smrtina kosa kosi... V mari-borski splošni bolnišnici je umrl Franc Pogorelnik iz Marenberga. — V Celju je preminula Marija Komauer, žena po sladličarskem mojstru. — V Toplicah je zapustila solzno dolino Poldka Pečjak, hči trgovca in gostilničarja. — V Domžalah so položili v grob dijaka Nika Ste-novca. — V Loki pri Zidanem mostu je zaspala

v Gospodu Pavlina Vikernik, gospodinja v žup-nišču. — Na Spodnjem Brezovem pri Višnji gori je zapustil solzno dolino posestnik Martin Gorše, oče g. kaplana v Velikih Laščah. — V Ptujju je umrl pekovski mojster Horvat Vinko. — Pri Devici Mariji v Polju je zapustil solzno dolino trgovec in gostilničar Anton Hladnik. — V Oslavju pri Gorici je preminula 81-letna Marija Fiegel. — Na Pobrežju pri Mariboru so položili v grob Josipino Kamenšek. — V Mariboru so pokopali Tončko Šabeder. — V Kranju so položili v grob Vido Savnikovo. — Na Rečici v Gor. Savinjski dolini so djali v gomilo 90-letno Frančiško Tratnik, mater g. župnika v Rajhenburgu. — V Ljubljani so umrli: posestnik in bivši trgovec Alojzij Lilleg, diplomirani tehnik Jereb Joško, kamnoseški knjigovodja v p. Andrej Gogala, 83-letni finančni nadreglednik v p. Ivan Weber in Franja Hrast roj. Jurman, vdova po ravnatelju Mestne hranilnice ljubljanske. — Naj počivajo v miru!

Slomškovi prazniki

Prosvetna zveza v Ljubljani vljudno na-proša vse one, ki pohite v Maribor v narodnih nošah, da se javijo in si preskrbe izkaz-nice v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7a/l. Narodne noše bodo tvorile posebno skupino in korakale za zastavo Prosvetne zveze. Na čelu bo šla fanfara v narodnih nošah, nato zastave, za zastavami bo šla skupina mož in žena, nato gre standarta Zveze fantovskih od-sekov z vodstvom na čelu, nato sledi 500 fan-tov kolesarjev, ki bodo s kolesi pohiteli v Maribor. Za tem sledi standarta Zveze deklj-ških krožkov s svojim vodstvom, nato bo več-ja skupina slovenskih mladen v pestrih na-rodnih nošah. Sprevod zaključijo gorenjaki fantje. Skupen odhod narodnih noš iz Ljub-ljane bo 28. junija s posebnim vlakom popold-ne ob pol 4. Prihod v Maribor ob pol 8 zve-čer. Voznina polovična. V Mariboru bo pres-krbljeno za prenočišče. Narodne noše vseh vrst, one z avbami, ovijačkami in s petelinčki, vljudno vabljene.

V vsako hišo Domoljuba!

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Zasedbe Abesinije po Italijanah evropske velesile še vedno niso vzele na znanje. Kljub lepim Mussolinijev izjavam na naslov Angležev, so politiki v Londonu hladni in zaprti, in so — kot smo že pisali — celo dovolili prihod bivšega abesinskega cesarja v glavno mesto.

Najbolj občutljiva je Italija zaradi sankcij, ki so še vedno v veljavi in so za Italijane globljega gospodarskega pomena, kot to uradno priznavajo. Obenem stoji Italija pred vprašanjem, odkod naj dobi denar za predstoječa gospodarska dela v Abesiniji. Pomagati bi ji mogli edino londonski denarni mogočniki, a ti so, vsaj za enkrat, za italijanske želje enako zaprti, kot njihovi tovariši politiki. Odkar so v Franciji na krmilu socialisti, nima Italija v Parizu tako veljavnih političnih prijateljev kot prej.

Italijanski veleposlanik v Londonu je pri angleški vladi ugovarjal, ker nastopa v Angliji

abesinski cesar kot cesar Abesinije, ko vendar Abesinije ni več, temveč obstoji samo še italijanska kolonija Abesinija. Ker Italijani še vedno niso zasedli polovice Abesinije, niso preveč skromni v tej zahtevi.

Vzlic italijanskemu protestu je angleški zunanji minister Eden vendarle obiskal neguša. Pri tem je imel siv cilinder, ki je predpisan za obiske zelo visokih osebnosti. Pri abesinskem cesarju je Eden ostal četrte ure ter smatrajo uradni krogi obisk zunanjega ministra seveda le kot čin vljudnosti.

V nemali zadregi je bil te dni v Londonu negušev prijatelj in spremljevalec ras Kasa. — Neka bogata dama iz Holandije se je v rasa Kaso neznansko zaljubila in mu je ponujala zakon s srcem in denarjem. Ras Kasa je menda ponudbo odločno odklonil. Morda se bo pa še premislil...

— Pri Lincu je iztiril D-vlak. Trije potniki so mrtvi, 25 poškodovanih. — Pri Amsterdamu sta se z letalom smrtno ponesrečila gen. ravnatelj dun. Kreditnega zavoda van Hengel in slovit avstrijski letalec Brumovsky. — Zično vzpenjačo delajo na Dobrač. Z njo nameravajo spraviti do 10.000 m lesa na kolodvor na Brnci. — Na mostu čez Krko se je smrtno ponesrečil na motornem kolesu Steinscherer, pol. komisar iz Gradca. — V Čepi pri Borovljah se je obesil delavec Pavel Potisk. Nesrečni zapušča ženo in 7 mladoletnih otrok. — Z mostu čez potok v Kuzi je padla 8 letna Marija Primož iz Greb. Kuzi in zaradi padca nezavestna v vodi.

RUSIJA

s Pred novo ustavo? Boljševiški kongres hočejo baje dati Rusiji novo ustavo. Po tej ustavi bosta v Rusiji gornji in spodnji dom, in sicer bo prvi šteje 200, drugi pa 600 poslancev. Letno bo dvoje po 60 dni trajajočih zasedanj. Število sovjetskih republik bo zvišano od 7 na 11. Predsednik SSSR bo voljen na pet let. Volilno pravico dobe vsi državljani, ki opravljajo katerakoli delo in tudi bivši carski uradniki in oficirji. Diktaturi proletarijata se v novi ustavi ne govori več, temveč samo o sovjetski demokraciji.

DROBNE NOVICE

8284 radijskih aparatov imajo na italijanskih osnovnih šolah.

1200 vojakov in častnikov je zopet odpljalo italijanska ladja »Belvedere« v Vzhodno Afriko.

347 litrov svoje krvi je že prodal drugim od leta 1924 do danes pariški nosač Rajmond Briz.

S tira je skočil vlak blizu postaje Buffelo pri italijanskem Napoliju; 15 mrtvih in 200 ranjenih.

33 milijonov škode je napravil te dni požar na severu Švedske.

Denarno podporo rodbinam stavkajočih delavcev bo dala francoska mestna občina Pariz.

FRANCIJA

s Nove socialne zakone je predložila Blumova vlada parlamentu, in sicer zakon o uvedbi 40 urnika, o plačanih dopustih delavcev in o kolektivnih delovnih pogodbah. Za vse zakonske načrte je zahtevala nujnost, ki jo bo tudi dobila. Obenem je vlada predložila zakonski načrt, s katerim se odpravlja 10% znižanje prejemkov državnih nameščencev, upokojujencev ter bivših bojevnikov. Desničarski listi trde, da se bodo zaradi vseh teh zakonov povečali državni izdatki za 4 milijarde frankov, dočim da bo brezposelnost narasla, ker ne bodo nekatera podjetja več konkurenčna s tujimi, ki ne poznajo 40-urnega delovnega tednika.

ITALIJA

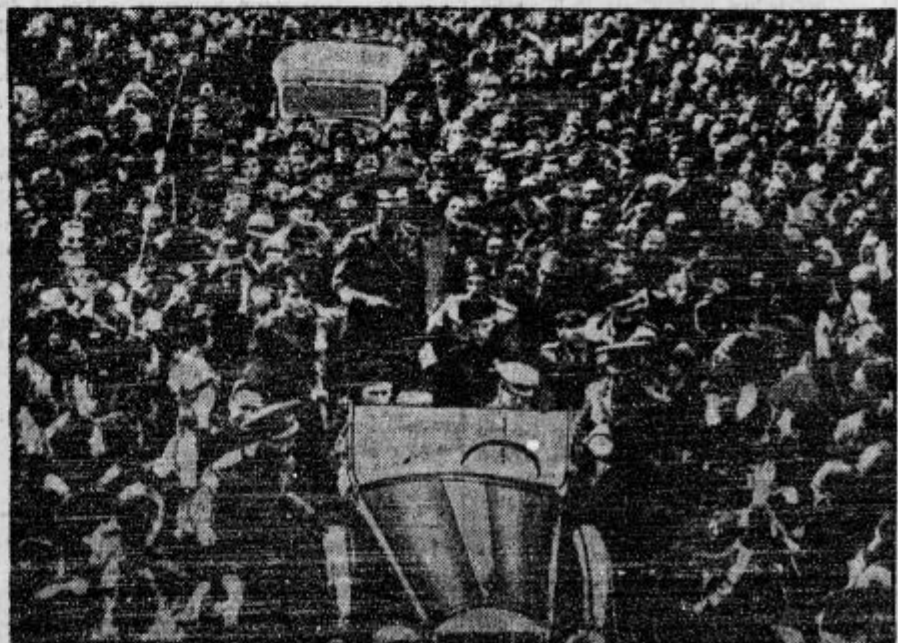
s To in ono. Ceste v Primorju Italijani z nezmanjšano silo in naglico zidajo dalje in je v ta namen določenih mnogo milijonov lir. — V Trnovem na Trnovski planoti je zopet družina Lipicar naletela na granato, ki so jo začeli odpirati, da bi stresli iz nje smodnik. Oranata se je razpočila in raznesla vse tri nabiralce: 50-letnega očeta Evgena, 40 letno njegovo ženo Viktorijo in 7 letnega sinčka Evgena. Ostalo je še pet nepreskrbljenih otrok. — S senega voza je padel in se do smrti pobil 50 letni Ivan Stepančič iz tržaškega predmestja Sv. Marije M.

s Važne spremembe v italijanski vladi je izvršil g. Mussolini. Najzanimivejša med njimi je imenovanje njegovega 33-letnega zeta grofa Galeazzo Ciano za notranjega ministra. Vladne spremembe še niso vse končane. Mussolini bo

obnovil vso svojo vlado s tem, da bo vzel vanjo same mlajše člane fašistične stranke. Glavna sprememba bodoče italijanske vlade pa bo ta, da bo Mussolini pustil vseh 8 dosedanjih ministrstev, ki jih je osebno vodil, in jih izročil tistim, ki so se na bojnih poljanah v Afriki najbolj izkazali. Mussolini ostane samo ministrski predsednik.

AVSTRIJA

s To in ono. 220 milijonov šilingov je zvezna vlada odobrila za javna dela in dobave. Na kmetijski upravni odsek odpade od te vsote 11 in pol milijona. — Izdane so znamke v vrednosti 3 in 5 šilingov. Nadalje so izdani bankovci za 50 šilingov s sliko Otoka na Vrbskem jezeru.

Zmagovalec se vrača. Maršal Badoglio, ki je bil vrhovni poveljnik Italijanskih čet v Abesiniji, se je vrnil te dni v Rim, kjer so ga naravnost kraljevsko sprejeli. Na sliki vidimo v avtu stoječega maršala, obdanega od navdušenih Italijanov.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremo denar v Jugoslavijo najh. treje in po najboljšem dnevnem kursu. Vršiti vse bančne poste najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: № 2064-04 Bruxelles. FRANCIJA: № 1117-04 Paris. HOLANDIJA: № 1455-08 Rotterdam. LUKSEMBURG: № 1057 Luxembourg.

Na zahtevo možemo brezplačno našte bek. nakaznice

Z ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Okrajne kmečke zveze

Organizacija Kmečke zveze se širi zadnjih časih s tako hitrostjo, da bomo lahko že v bližnjem času rekli: Organizacija Kmečke zveze je dovršena! Ravno zaradi tega pa se nam zdi potrebno opozoriti na važnost in pomen posameznih členov v naši organizaciji, kajti, le če bodo vsi člani organizacije enako uspešno dograjali in če se bo tudi delovanju teh členov v enaki meri posvečala naša pozornost, bo kolesje te mogočne organizacije delo gladko in nemoteno, bo njeno delo lahko uspešno.

Če mislimo imamo *Okrajno kmečko zvezo*. Pri vsakem številu Krajevnih kmečkih zvez, ki stopajo te dni v svoje organizacijsko življenje in pri ogromnem delu, ki leži na ramenih Glavnega odbora, na vlogo, ki naj jo ta odbora igra v naši celokupni organizaciji, ne smemo pozabljamo, kar pa bi lahko imelo zelo neugodne posledice.

POMEN OKRAJNIH KMEČKIH ZVEZ

Glavni pomen Okrajne kmečke zveze je v tem, da tvori vez med Glavnim odborom in posameznimi Krajevnimi kmečkimi zvezami. To je važno zlasti za tiste okraje, ki so od Ljubljane bolj oddaljeni. V teh okrajih bodo funkcionarji Okrajne kmečke zveze ne le predstavniki glavnega odbora v smislu naših ravil, ampak istočasno tudi izvršitelji smeric in teženj glavnega odbora ali pa vsaj njihovi olajševalci napram krajevnim edinicam in obratno.

Odbori Okrajnih kmečkih zvez so sestavljeni iz načelnikov in tajnikov Krajevnih

kmečkih zvez. Na ta način je dano jamstvo, da bo med Krajevnimi in Okrajnimi kmečkimi zvezami največja povezanost in enotnost.

NALOGE OKR. KMEČKIH ZVEZ

Prva dolžnost Okrajnih kmečkih zvez bo, da pregledajo in izpopolnijo, po potrebi tudi popravijo našo organizacijsko mrežo. Pri naglici, s katero sedaj dela, ne bi bilo nič čudnega, če bi ta ali ona vas ali podobčina ali del občine ali župnije ostal izven delokroga katerekoli Krajevne kmečke zveze. Ustanavljanje novih Krajevnih kmečkih zvez ne bo skoraj nikjer več potrebno, če pa bi se taka potreba še kje pokazala, je naloga Okrajne kmečke zveze, da napne vse sile, da se Krajevna kmečka zveza ustanovi, tudi če so za njen obstoj in razvoj znabiti manj ugodne prilike. V skupnosti z drugimi Krajevnimi kmečkimi zvezami, a pod vodstvom Okrajne kmečke zveze bo končno tudi taka slabotnejša edinica koristen člen v naši organizaciji.

Končno pa pripada Okrajnim kmečkim zvezam tudi velik del našega načelnega dela, t. j. *izvajanje programa Kmečke zveze*. Okrajne kmečke zveze bodo morale z vsemi silami sodelovati pri vseh akcijah, ki jih bo Kmečka zveza podvzela za izboljšanje položaja našega kmeta.

V tesni zvezi z gospodarskim dvigom našega kmeta je *vprašanje našega blagovnega združništva*. Prav je, če zahtevamo, da država zajamči najnižje cene kmečkih pridelkov, saj smo do take zahteve upravičeni. Toda s tem še ni rečeno, da nam ni treba misliti na samopomoč. In za našega kmeta je skoraj ni druge in boljše samopomoči kot je *zdrušništvo*, ne le denarno, ampak tudi blagovno.

Naj bi to spoznanje, ki je v nas znabiti nekoliko obledelo, pripomoglo k novi rasti našega blagovnega združništva! Kmet se danes bolj kot kdaj prej zaveda svojega težkega položaja, bolj kot kdaj prej je pripravljen na delo in žrtve.

Važen del programa kmečke zveze so *prireditve*: sejmi, razstave, tekme, poskusi, shodi, tabori, izleti, predavanja, tečaji itd. Okrajne kmečke zveze! Mislite na primeren program za vaš okraj, da boste imeli prireditve vseh vrst in pravilno razdeljene po okraju.

Kmečka zveza namerava poseči tudi v našo *prosvetno politiko*. Okrajne kmečke zveze! Kako je v tem oziru v vašem okraju? Kakšne so razmere v ljudskem šolstvu? Koliko kmečke mladine študira, kje in kaj? Kako je preskrbljeno za kmetijski pouk? Le če nam bodo Okrajne kmečke zveze na razpolago s stvarnimi poročili in utemeljenimi predlogi, bo moglo biti tudi delo Glavnega neizpodbitnimi dejstvi, torej upravičene. Na delo!

Okrajne kmečke zveze si bodo morale čimprej ustvariti jasno sliko o socialnem položaju kmečkega ljudstva v svojem okraju. Kam gre kmečka mladina? V čegave roke prehaja kmečka zemlja? Kako odpora? To so samo nekatere točke iz splošnega programa kmečke zveze, pri katerih bodo morale Okrajne kmečke zveze sodelovati. Poleg tega pa ima vsak okraj polno lastnih gospodarskih in drugih vprašanj, ki čakajo rešitve in kličejo naše ljudi na delo.

NEKAJ PRIMEROV

Iz D. nam pišejo, da v tamošnjem okraju ni na razpolago dovolj koncesioniranih tehtnic, ter se živina tehta na zasebnih tehtnicah, ki nimajo niti izprašanih in zaprišeženih tehtničarjev. Nismo mogli točno ugotoviti, koliko

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša

Nadaljevanje

Ni imel časa za premišljevanje, kaj? že je stal pred ognjiščem, kjer se je višnila ona in ga začudeno pogledala, kakor bi ga takoj ne poznala. Zardela je in videl je, da ni našla besede, tudi sam je molčal. Zagledal se je vanjo in vse je v njem odrevenelo. Videlo se mu je nemogoče, da bi minilo skoraj dvajset let odkar ta bila skupaj, saj je bila skoraj taka kot nekdanji, oči so ji skrivnostno sijale z nekdanjo milino in dobroto, ki jo je delala tako prikupljivo in mladostno kakor jablan v pomladnem cvetju, telo se je samo za spoznanje zdebilo, lasje so bili kakor nekdanj, takoj je opazil dve debeli zlati kliti, ki sta krasili njeno glavo.

Začutil je čudno ginjenost in bi Minco najrajši kar molče objel.

Ona se je znova ozrla vanj in še bolj zardela, sama je čutila val krvi, ki ji je pljusnil v obraz, da ni se sramovala tega občutka. Sama si ni mogla verjeti, da stoji pred njo njen nekdanji izvoljenec, zdaj pečovski gospodar, človek, ki je bil začetek in konec njene ljubezni in njene življenjske sreče.

Zavriskalo ji je srce in se sproščilo ter divje zaplalo. Tudi ona bi najrajši kriknila in ga objela polna ljubezni, ki jo je siloma morala zažreti v sebi čeprav je vedela, da ni bila nikoli popolnoma zatrla, čeprav je bilo njeno srce čisto, saj se je vsa žrlivovala za svojega moža, ki mu je obljubila zvestobo.

Rada bi kaj rekla, pa ni mogla. Gorenike ljubijo globoko, a čuvstva skrivajo, dokler morejo, ker jim je to v naravi, še same se jeze, da jim kakor divji vrelci ne privro ljubezenski čuli na dan.

Ponudila je Jonezu roko in ga ljubeče pogledala.

In ko ji je zrl v oči, je takoj vedel, da je njegova, samo njegova. Čutil je, kako ji je roka nalahno trepetala, ko jo je prijel s svojo krepko desnico. Ljubeče in skoro plašno se je nasmehnil, ko ga je povabila v »hišo«.

Soba je bila velika, prijazna in preprosta. Vse v njej je bilo v redu, nikjer ni bilo najmanjšega prahu.

Minca mu je pokazala kolovrat:

»Ta-le me je najboljši tolažil! Delala sem in molila ter predla, mnogo predla. Vse misli na tebe sem zapredla v zlato predivo, kajti greh je bilo misliti na tebe in izbegavati sem morala vsak spomin, čeprav mi je misel tako rada uhajala v tisto prvo ljubezen.«

Mlinar se je samo smehljaj, sam ni vedel kaj reči od same tihe sreče, ki jo je občutil, ko je spet začul njen zvoneči glas in zrl v njen obraz.

Skozi ozko okno je sijalo sonce in sipelo svoje razkošne sipeče žarke. Kako je bilo vse svetlo in jasno, lepo in domače. In ko je Pečovski sedel k beli javorjevi mizi, se je čutil, kakor bi bil že zdavnaj domač.

Tudi Minca je imela sličen občutek, ko ga je gledala in se vsa obsejala, od sonca zdrava in kipeča vsleda polég njega.

»Minca, ali se more spet povrniti nekdanji čas?«

Pogledala ga je, se nasmehnila, povedila oči in mu šepetaje odgovorila:

»Človek ni za srečo nikoli prestar, kakor tudi ni za nesrečo nikoli premladi!«

Kako so ji oči zasijale, prav kakor tedaj, ko ji je razodel, da jo ima rad. Obraz ga je zrl ves mil in prijazen, neka prosajnost je bila na njem, ki je sončni žarek zdrknil z njenih zlatih kit v oči, da so globoko zasijale.

»Minca, saj me ne boš mogla več rada imeti. Dokler te nisem videl, sem bil prepričan, da sem korenjak kot sem bil. Zdej pa vidim, da je čas

zdrknil mimo tebe in te ni niti obrnil. Meni se poznajo leta, zdaj šele vidim, da se mi poznajo! Skribo so mi pobelile glavo, borba za življenje me je sicer utrdila, toda vendar se bojim, da je čas zapustil na meni preveč sledov, da bi me moglo še ljubiti. Veš, ti si prav tako kakor si bil! Tako si...«

V zadregi je prekinil.

Minca je spet zardela. Takoj je vedela, da ji hoče povedati, da je še vedno zala kakor je bila, pa se sramuje že zaradi nje same, ker je ne mara spravljati v zadrego.

Rada bi mu takoj kaj rekla, saj ji je vse to tako dobro delo in tako srečno se je čutila. Primaknila je stol bliže k njemu in se smehljaje nagnila nekoliko ter mu skoro zašepetala ljubeče in iskreno:

»Kako sem vesela, da si prišel! Tega ti skoraj ne morem povedati! Zdej nisem več otrok. Zena se lažje izpove. Če bi te ne bilo, bi mi bilo hudo, zelo hudo. Cakala sem te in vedela sem, da prideš, kajti srce je kopnelo za teboj. A kaj govorim, sama že več ne vem, kaj ti pripovedujem. Tako dobro mi je in srečna sem, da, spet sem enkrat resnično srečna kakor že zdavnaj ne!«

»Ja jaz, Minca! Ne morem ti povedati, kaj čutim, a kar čutim, je samo blaženstvo!«

Prostorna je bila Minčina hiša in velika njena soba, a njima je vse postalo hipoma pretesno. Oba je objela ista misel, ko sta se spogledala in je Janez šepnil:

»Pojdiva na poljanol! Tako lepo je zunaj med žitom! Kakor včasih poromajva v božjo prirodo.«

»Pojdiva!« je dahnilo z nje in počasi sta se napolnila med njivami vsa zasanjana drug v drugo.

Nekaj časa sta molčala. Šepetalo je klasje in bilje, črčali so murčki, oglašala se je prepelica. Poslušala sta pesem narode in se smehljala.

Potem jima je bilo, da se odpira na stečaj knjige njunega življenja. Vedno lažje jima je po-

so te pritožbe upravičene, dolžnost Okrajne kmečke zveze pa bo, da stanje preišče, ter zahteva od merodajnih oblasti, da se napravijo red.

V okraju M. so ljudje še tako nezaupni napram uradnim živinozdravnikom, da ne prijavljajo slučajev v svinjske rdečice. Poginule živali zakopavajo doma, s čemer zakrivijo kaznivo dejanje. In vendar so danes uradni živinozdravniki na razpolago za *brezplačno cepljenje*. Kmečke zveze! Poučite ljudi in obvarujte jih škode! Če pa uradni činitelji niso na svojih mestih, naj se pokliče na odgovor.

V okraju K. je reja plemenske živine zelo važna gospodarska panoga. Oblastva pa, ki jo odkupujejo, jo preslabo plačajo z ozirom na velike stroške, ki so združeni z rejo plemenske živine. Okrajna kmečka zveza naj to vprašanje v celoti prouči, zbere potrebno dokazno gradivo in oprta na kmetovalce vsega okraja stavi svoje zahteve.

Takih slučajev bi lahko našli že danes, ko se naša organizacija šele poraja, brez števila. Mislimo pa, da zadostujejo zgoraj omenjeni slučaj. Da se vsak prepriča, kako veliko delo čaka Okrajne kmečke zveze, da celo to, da bo Glavni odbor kmečke zveze lahko dobro in uspešno zastopal le tiste okraje, kjer bodo tudi Okrajne kmečke zveze delale s polno paro.

NA DELO

Delajmo! Toda v svojem delu bodimo praktični. Kaj pomaga n. pr. poslati Glavnemu odboru Kmečke zveze zahtevo: Sankeitje naj se ukinejo! ali pa: Sklenejo naj se dobre trgovinske pogodbe! Vse te zahteve so nedvomno upravičene, toda njih uresničenje je navezano na činitelje, ki so nam velikokrat premalo znani. Zato se ozirimo po svojem delovnem območju. Rešimo to, kar je v naših močeh, pa bo že veliko narejenega. In orga-

nizacija kmečke zveze nudi in bo nudila vsem, ki hočejo res delati, ne pa samo postavljati zahteve, idealno oporišče za njih udejstvovanje v korist našega kmečkoga stanu.

Iz pisarne Kmečke zveze

Načelstvo Kmečke zveze je zopet obravnavalo na svoji zadnji seji v petek vprašanja, ki živo segajo v življenje našega kmeta. To so vprašanja o likvidnosti naših denarnih zavodov, o razdolžitvi kmetov in o uvozu naših kmečkih pridelkov, zlasti živine. Z zadovoljstvom se je vzelo na znanje poročilo, da vlada hoče še tekom tega poletja, oziroma zgodnje jeseni ta vprašanja zadovoljivo rešiti. Kako se naj reši vprašanje likvidnosti naših denarnih zavodov, o tem se vršijo pogajanja med predsednikom vlade in zastopniki naših denarnih zavodov. Kakor vse kaže, je to vprašanje vendar stopilo v odločilno stopnjo razvoja in smemo po tolikih obljubah vendar enkrat pričakovati tudi pametnih ukrepov.

Glede končnovaljavne rešitve kmečke razdolžitve se je osnoval poseben odbor ministrov, ki ima nalogo, da izdela zakonski predlog glede likvidacije tega vprašanja. Tudi glede izvoza naših poljedelskih pridelkov in živine se je glasilo poročilo tako, da bo vse to vlada postavila na novo podlago.

Načelstvo Kmečke zveze je o vsem tem razpravljalo in napravilo primerne sklepe. Kmečka zveza bo vse te važne stvari budno spremljala in vplivala, da se rešijo za kmeta v ugodnem smislu.

NOVE KRAJEVNE KMEČKE ZVEZE

Poljanska dolina v taboru Kmečke zveze. V Poljanski dolini sta bili v nedeljo, dne 14. junija ustanovljeni dve krajevni kmečki zvezi. Po jutranji maši je bil ustanovni občni zbor Kmečke zveze v Poljanah. Vpisanih je že blizu 300 članov. Glavni odbor je zastopal g. Brodar, ki je v enournem govoru obrazložil program Kmečke zve-

ze in kako Kmečka zveza sodeluje pri rešitvi porušnih gospodarskih vprašanj, n. pr. pri ureditvi likvidnosti naših denarnih zavodov, pri vprašanju kmečke zbornice itd. Zborovalci so vzeli njegovo odobranje za nedeljni odobravanjem na znanje. Kar je prav razveseljivo je zlasti to, da so se v to Kmečko zvezo vpisali tudi kmečki fantje, pa tudi bajtarji in dnarnarji. Ker se to isto tudi dragodogaja, je s tem doprinešen dokaz, da in Kmečka zveza poklicana, da organizira v svojih vratih vse podeželsko prebivalstvo, ki se od obdelovanja zemlje preživlja. Za načelnika te krajevne Kmečke zveze je bil izvoljen bivši župan Debelski Ivan. — Na Trati je bil ustanovni zbor zbor popoldne po litanijah. Tudi tukaj je govoril g. Brodar. Udeležba je bila nad vse razveseljiva, prav tako tudi zanimanje udeležencev. S tem je organizacija Kmečke zveze v tem delu škofjeleškega okraja dovršena. Nič manj impozanten ni bil ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze za Ječici pri Ljubljani. Načelni govor je v imenu glavnega odbora imel g. dr. Voršič, tov. Nace Šubelj pa je imel krasno predavanje o socialnem položaju kmeta v posameznih zgodovinskih razdobjih. Vsi prisotni so bili za Kmečko zvezo zelo navdušeni, ker so prepričani, da bo zastavila vsaj svoj vpliv v vprašanju užitnin ljubljanske mestne občine. Za načelnika te krajevne Kmečke zveze je bil izvoljen g. Nace Šubelj in poleg njega sam zavedni in za našo stvar navdušeni kmetovalci. — Tudi na Grosupljem in v okolici je organizacija Kmečke zveze že dovršena. Na Grosupljem je bil ustanovni občni zbor dne 7. junija, v Št. Juriju pri Grosupljem pa v nedeljo, dne 14. junija. Za načelnika je bil izvoljen tov. Bedenčič, za podnačelnika pa znani borec za naše pravice g. Jože Perme.

USTANOVNI OBČNI ZBORI KRAJEVNIH KMEČKIH ZVEZ

V nedeljo, dne 21. junija 1936:

Metlika v Belokrajinah: Po 8 maši v društveni dvorani.

Šuhor pri Metliki: Po 10 maši v župnišću. V Metliki in na Šuhorju govori g. Brodar, predsednik Kmečke zveze.

Kranjska gora: Ob 11 popoldne v dvorani Ljudskega doma; govori g. Rozman iz Boh. Bistric. St. Vid nad Ljubljano. Po prvi vs. maši v dvorani Ljudskega doma; govori g. dr. Voršič iz Ljubljane in g. J. Štrin, banški svetnik in župnik iz Komende.

stajalo srce. Sama nista vedela, kdaj sta si pričela pripovedovati in si razodevali srca. Spočetka sta govorila neopombnosti, a kasneje sta postala sproščena, čeprav nista bila zadregnena kakor mladi zaljublenci, sta vendar vedela, da mora tako biti ljubezna juna je ukazovala in čutila sta jo po vseh svojih žilah v vsakem gibu svojega telesa prav v notranjosti svojih duš. Kmetu sta se veselo in živahno pogovarjala in poslala se dovoljna. Maši priroda juna je sama pomagala s svojim čarom, da sta hitreje obračala liste usode in si vse povedala, kar sta preživela. V objemu narave sta se vtopljala v lepoto in bolesti preteklosti in v liho srečo, ki sta jo zrla v prihodnosti.

Sonce ljubezni pa je vsajalo višje in višje, njegovi opojni žarki so vedno svetleje obsevali njuni srca. Pozabila sta, da nista bila že dolgo skupaj, da sta bila poročena, da nista nikoli mislila, da se še kdaj srečata v življenju, pozabila sta celo, da hodita po polju in si šepetata ter sanjarita kakor dva mlada zaljubljenca. Ljubezna ju je opajala in začarala, njuna pokazala novo krasoto in čar, ki sta ga slutila in se ga veselila, čuteča, da je resnična ljubezna pač nekaj drugega kakor gola srasl. Vse ju je osrečevalo, kar sta pogledala. Nazadnje sta postala kakor otroka, nič več nista govorila, gledala sta se in si stiskala roki.

In tako sta se vrnila v hišo oba razigrana in zadovoljna ter nista niti opazilo tle Špele, ki je vstopila pri zadnjih vratih, pomežiknila in se liho umaknila vsa vesela, saj je vedela, da je zdaj tudi njeno romanje končeno, kajli Minca jo je že prej večkrat vabila, naj ostane pri nji, pa ni hotela, ker ni marala gledati svoje zamišljene nečakine in njenega bolehnega moža, ki je rad sitnaril, kako ljudi ne, če je bil revež vedno ves nedolžen.

4.

Dečovski dekla Tina je rada kramlinala s Petrom in poslali so jo vedno dražili, da ga ima

rada. Mladenka se jim je smejala in kazala svoje kakor repa bele zobe, a nikoli ni zanikala, saj je s svojimi črnimi očmi res skrivaj rada pogledala za oljarnem, ki se je malo brigal za njo.

Peter pač ni nikoli pozabil svoje Cilke, ljubil jo je vedno vdano in upal, da ozdravi, rešena svoje strašne pokore za mladostni nien greh.

Nekoga dne je Dečovski poklical oljarno k sebi in mu prijazno dejal:

»Peter! Nekaj pripovedujejo, da ti je Tina všeč. Dobro te poznam in rad te imam, saj vem, da si za našo hišo prav kakor bi bil moj lastni brat. Odkar je umrl stari najemnik, je naše posestvo na poljani prosto. Prevzemaj ga, če hočeš! Pogrešal te bom, toda želim ti dobro, saj vem, da si kmet z dušo in telesom. Nekaj malega mi boš dal od pridelkov, toliko, da ne bo mogel kdo čevkati, da te imam zaslonj. Lahko si boš opomogel in enkrat postaneš svoj gospodar. Poročita se s Tino, preselita se na poljano, pljuni v roke in zgrabi za plug in slo bo Vidva bozta zadovoljna in jaz bom vesel!«

Oljar je odkimal:

»Rad, zelo rad bi vam uderil v roke in takoj bi bila skupaj, saj sem vam hvaležen za vašo ponudbo. Toda kaj ko ni Tina moja Cilka, ki je pač ne bom nikoli pozabil! Menda imam to podezdovano, kajli očeta so ujeli v vojak, kjer je služil dolgih sedem let, vendar je ostal materi zvest. Ko se je vrnil, je bil prepričan, da jo bo našel poročeno, s konico otrok okoli sebe. Pa sta si ostala oba zvesta in se čez nekaj tednov nato poročila pri svetem Ožboltu. Bila sta srečna, čeprav siromašna!«

Sicer pa s Tino o ljubezni nikoli nisem govoril in tudi ne bom, ker mi ni za dekleta, slepomišiti pa ne maram!«

Dečovski je kimal in trdil, da se tudi njemu Cilka smili in ji je zelo rad pomagal, a sam ne ve, kaj bi se dalo ukreniti. Svetloval je oljarno, naj enkrat napreže konja in se pelje z bolnico v

Ljubljano, češ, da mu da še sam denar za na pot in za zdravnika. Naposled je omenil:

»Če pa v Ljubljani nič ne opraviš, pa pojdita v Gradec, ali v Trst, ali magari na sam cesarski Dunaj! Menda ji bo ja kdo pomagal in rešil revico njene tegobne bolznic!«

Peter je bil te ponudbe zelo vesel in hvaležen je bil gospodarju. Saj je že sam večkrat hotel prositi Dečovskega, da bi mu posodil konja in voz.

Čez nekaj dni se je s Cilko že napotil. Ni se branila in je takoj rada sedla na voz poleg njega. S seboj je vzel nekaj hrane in že je konj veselo zdrljal v mladi don proti beli Ljubljani.

V Ljubljani pa nista ničesar opravila, noben zdravnik jima ni dal najmanjšega upanja in že je voz zdrljal proti Trstu.

Vročje je pripekalo poletno sonce. Cesta je bila prašna kot moknata. Konj se je že utrudil in stopal počasneje, Peter ga ni hotel preveč priganjati, ker se mu je živo smililo. Nekako na sredi poti je hotel nekoliko počiti in konja napasti.

Voz je srečaval fovernike, ki so tvorili blago iz Trsta. Ta jih oni je Peter spoznal in glasno so se pozdravili. Ljudje so ga imeli radi in želeli so mu, da bi dobro opravil.

Ko se je voz počasi pomikal dalje, je zagledal oljar pred seboj pešca, korakajočega pred njimi. Bil je oblečen v rjavo meniško haljo z rjavo kapu na plečih.

Voz ga je dohitel. Popotnik se je okrenil in odrevenel. Odrevenel pa je tudi Peter in šel z roko preko oči, kajli sebi ni mogel verjeti. Pred njim je stal — Tomaž!

»Kaj vendar počeniš tod in v tej obleki?« se je čudil Peter.

Tomaž se je ozrl v Cilko, pristopil k nji in ji spošljivo poljubil roko. Potem je skočil na voz in sedel poleg oljara.

PODOMOVINI

Prosvetni dnevi

Št. Jurij pri Grosupljem

Prvo društvo na Dolenjskem si je omislilo zastavo, katero bo na slovesen način blagoslovilo v nedeljo, 21. junija. Vabijo se zlasti društva šmarske dekanije, da pohite ta dan k tej slovesnosti. Tudi zastava Prosvetne zveze bo ta dan navzoča. Ob pol 9 bo sprejem gostov, ki pridejo z vlakom iz Grosuplja v št. Jurij. Ob 9 pozdrav g. bana dr. Natlačena, ki je bil tako ljubezljiv, da je prevzel mesto kuma pri slovesnosti. Ob pol 10 sv. maša z ljudskim petjem, katero bo daroval pisatelj in župnik Franc Finžgar, nato govor in blagoslovitev zastave. Gosp. župnik Finžgar je bil ravno tisti, ki je dal prvi pobudo, da se je Prosvetno društvo ustanovilo. Po cerkvenem opravilu bo prosvetni tabor na prostem, na katerem bo govoril zastopnik Prosvetne zveze. Po zborovanju se uredi spreved z zastavami na čelu. Popoldan ob pol 3 litanije z blagoslovom, nato akademija. Oni, ki še niso obiskali Zupanove jame na Taboru, bodo imeli ta dan priliko, da si ogledajo ta skriti podzemeljski svet in obenem obiskati še ohranjeni turški tabor, ki se dviga poleg jame.

Šmartno pri Kranju

Prosvetno društvo v Šmartnem pri Kranju izvrši slovesno blagoslovitev društvenega prapora s celodnevno prireditvijo dne 21. junija v farni cerkvi in v prostorih Šmartinskega doma.

Na predvečer, 20. junija, ob 9 bo podoknica kumici gospe Šifererjevi, dne 21. junija

ob 8 jutraj pa pred Šmartinskim domom zbirališče gostov, narodnih noš, članov društva in ostalega občinstva. Ob pol 9 odhod izpred Šmartinskega doma v cerkev, nato sv. maša s slavnostnim govorom g. dr. Franca Ks. Lukmana, predsednika Prosvetne zveze. Po sv. maši v cerkvi blagoslovitev in razvitje društvenega prapora. Po blagoslovitvi se razvije spreved po Stražišču. Po sprevedu na vrtu Šmartinskega doma slavnostni govor g. dr. Albina Šmajda in zabijanje spominskih zbežev.

Popoldne ob 2 popoldanska služba božja v cerkvi. Ob 3 na vrtu Šmartinskega doma prosta zabava in sicer: petje, simbolične vaje, šaljiva pošta itd. Ob 9 v dvorani dramski prizor, zgodovinska igra v 5 dejanjih »Upor Bohinjcev«.

Vsa sosednja bratska prosvetna društva se vljudno vabijo k sodelovanju pri tej slavnosti s svojimi zastavami in po možnosti v narodnih nožah, da tako dostojno proslavimo to slavnost, ki je prva po na novo oživelih Prosveti.

Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Slovenski javnosti

Znana je revščina slovenskega študenta. Prejtnji rodovi slovenskih študentov so stradali po tujih univerzah. Sedaj imamo v svoji državi svojo univerzo, vendar so se gmotne razmere tako poslabšale, da velika večina naših najboljših kmečkih študentov, ki so najrevnejši, prezeba vso zينو v nezakurjenih podstrešnih prostorih, ali pa v vlažnih kletnih prostorih, kjer telesno z dneva v dan hira, izgublja veselje za delo in življenje ter z grenkim nezaupanjem gleda na vso družbo, ki ji ne nudi možnosti dostojnega življenja.

Slovenski študentje ne morejo več trpeti in

gledati te bede, ki ne upropašča samo njih, ampak ogroža s svojimi posledicami ves slovenski narod, zato so začeli akcijo za postavitve novega, velikega akademskega doma, v katerem bi dobilo zaloge 150—300 študentov. Stal bi v neposredni bližini univerze in bodoče univerzitetne knjižnice.

Dom bo nosil ime velikega Slovence, nadškofa dr. A. B. Jegliča, ki je vse svoje življenje posvetil delu za svoj narod, kateremu je sezidal tudi prvo slovensko gimnazijo. Prevzeli smo nadškof je blagovolil sprejeti pokroviteljstvo nad akcijo za postavitve novega akademskega doma.

Dom bo nudil študentom cenena, preprosta in zdrava stanovanja in jim bo tako v veliki meri ublažil socialno delo. Neprecenljivo vrednost bo dom imel tudi v verskem in splošnem oziru.

Dobro se zavedamo, kako težko je danes dobiti sredstev za tako velike dele, vendar pa bomo vztrajali, ker nam daje poguma zavest, da je slovensko ljudstvo vedno imelo razumevanje za potrebe svojega študenta.

Obrachamo se zato na vse Slovence, da nas moralno in materialno podpro. Apeliramo na javno oblast, da nam pomaga. Obrachamo se predvsem na tiste, ki so inovitvi in na tiste, ki jih je današnja socialna stiska v manjši meri prizadela. Vedite, da ima lastnina socialne dolžnosti. Obrachamo se pa tudi na ona blaga slovenska srca, ki so pripravljena pritrpati si nekaj od svojih potreb in nam nakloniti skromno darilce. Z veliko hvaležnostjo jih bomo sprejeli.

Zavedajmo se, da smo že dovolj mladi študentov prekmalu pokopali, ker niso imeli v svojih najtežjih dneh možnosti za eksistenco. Mnogo naših tovarišev še danes hira, ker so si v mrzlih in vlažnih stanovanjih nakopali kal bolezni.

Zadnji čas je, da damo svoji visokošolski mladini, v katere rokah je naša narodna bodočnost, možnosti življenja v razmerah, iz katerih bo zrasla v zdrave delavne slovenske ljudi, ki bodo seme in moč našega naroda.

Akademska zveza.

V »Slovenec« z dne 14. junija t. l. čitamo, da so nadškof dr. Jeglič in škofa dr. Rožman in dr. Tomažič akcijo za zgraditve tega prepotrebne doma toplo priporočili.

V Podbrezjah je umrl večletni naročnik »Domoljubac« g. Janez Gregorc, vulgo Štritič, posestnik istotam. Znanecem in prijateljem se priporoča v molitve. Zalujočim naše iskreno sožalje.

»Kako se pa obnašaš?« se je hahljal Peter. Nekdanji pečovski hlapec je ostal resen:

»Pokorim se! Prosim tudi tebe, odpusti mi! Morda bo kdaj uboga Cilka spet dobila luč razuma. Upam, da je tedaj ne zapustiš?«

»Moja žena postane!« je odvrnil oljar in ga resno pogledal.

»Hvala ti, tisočera hvala!« je hihnil Tomaž.

Oljar je zdaj naenkrat začul do njega nekaj privlačnega. Sam ni vedel, kdaj mu je povedal, da ga je tedaj na sejmu v Mestu sunil z nožem in naj se tudi on ne jezi nani, ker se mu še danes gabi, da je delal zahrbtno.

»Ni bilo zahrbtno, ampak zato si tako storil, ker si poznal mojo premoč in mojo divjo srav ter si se bal, da bi te naposled še ne ubil, če bi mi ti kaj storil. Vse je pozabljeno, vse!«

In pričel je pripovedovati, da je postal spremlevolec kuge in smrti. Kjer razsaja kuga je vedno tudi on za njo, pomaga prenašati bolnike in mrljice ter streže bednim in zapuščenim. Samostan mu je sicer dovolil, da sme nositi rjavo, spokorniško haljo, a za brata ga ne posvete, ker je še prevelik grešnik in niso še poravnani njegovi računi s svetom. Naposled je pripomnil, da je že dolgo na polji in je ves zdelan in utrujen.

Oljar se je ozrl v zarjavelo, silno shušano lice Tomaža, ki je pomilovalno ogledoval Cilko in žalostno dejal:

»Ko bi ti bil mogel vrniti razum, kako bi bil ti z njo srečen! Zdaj vem vedno bolj kaj je ljubezen, zdaj ko spoznavam samozalajevanje, a preje nisem vedel, ker sem bil zver in sem povsod gledal le na lastno korist in uživanje.«

Peter ga je začuden gledal.

Ko se je Cilka ozrla vani, se je oklenila Petra in se boječe umaknila ter zaprosila:

»Proč, proč! Bojim se gal! Te oči so njegove, tiste strašne oči!«

Tomaž ni potolval dolgo z njima. Kmalu je skočil z voza, podal oljarju roko in šel peš naprej.

Peter je čutil nekaj mehkega v duši. Slutil je, da ne bo Tomaž nikoli več videl.

In res se Tomaž ni nikoli več vrnil na Gorenjsko. Umrl je v Trstu, kjer je vse dni in noči neutrudno strigel kužnikom umrl je zaradi oslabelosti srca, kajti tišči Tomaž, ki preje ni poznal mere v zlu in ga je še vedno bolj neil v sebi, je bil prav tak v dobrem, vedno si je mislil, da stori premalo dobrega, gnil se je in gnil, da so se mu vsi čudili.

Neko jutro ga ni bilo na spregled. Našli so ga v postelji mrtvega, oblečenega v rjavo mešičko haljo.

Pokopali so ga in molili zanj. Tisti redki, ki so ga dobro poznali, so trdili, da je umrl svetnik.

V Trstu je Peter slučajno naletel na mladega učnega zdravnika, ki mu je vžil v dušo vsaj malo upanja, češ, da v takih slučajih blaznosti ni treba popolnoma obupati, kajti pri marsikaterem bolniku, ki je že leta bolehal, je včasih pomagalo kaj nepričakovanega, kak strašni udarec usode, smrtina nevarnost ali kaj sličnega. Drugega boljšega upanja mu ni mogel dati. Svetloval mu je, naj se vda v usodo in naj čaka, ker je to edino, kar mu more svetlovali.

Cilka je bila ves čas popolnoma mirna. Peteru se je zdelo, da ga dokaj dobro pozna, saj ga je večkrat prijazno in milo pogledala. To pa je bilo tudi vse. Ko sta se vračala, se mu je zdela zelo utrujena, blede je sedela na vozu in ko jo je vprašal, če bi šla še naprej z njim, mu je mrmraje odgovorila:

»Domov, domov moram! Moj Bog, kaj je z mojim malim? Vse noči prejoaka sam na tisti strašni jablani!«

In šla sta domov. Oljar je imel zdaj še upanje. Ko je pravil v mino, kako je opravil, mu je povedal stari gluhi Jernač, ki je bil že bolj za previjkarja pri hiši, da je poznal žensko, ki je bila

blazna skoro deset let in je ozdravela, ko je treščilo tik nje v zemljo.

In Peter je upal, samo upal. Ta lučka upanja pa je bila včasih tako neznačna, da se je še sam bal za njo, čeprav se je je tesno oklepal.

Veselo jutro se je nasmejnulo čez plan: Vzdrnilo so ga pokajoči topiči, ki so se oglašali sredi polja, da je odmevalo po gozdih in lokah ter so se vrane in divji golobje plašno zaletavali sem ter tje.

Bil je praznik, Pečovski je praznoval svojo poroko z Minco in svahte so se židane volje peljali v mlado jutro po nevesto, novo pečovsko gosposdinojo.

Na vozu so sedeli štirje godci in piskali ter dudjali, da so se jim napihovala lica in boljčale oči kakor bi jih kdo stiskal za vralove. E, veselili so se te svahte kakor že zdavnaj ne!

V višavi je razposojence opazoval škrijanec, nekaj časa viseč na nevidni nitki je zadrževal višje, spet obslal, prislunil in se potem pognal visoko pod nebo ter začel škrl med oblaki prepevati svojo veselo pesem.

Tudi slavce v meji je vztrepetal. Diskajoča poskočnica ga je vzdrnila iz zamišljenosti, ko je, čepeč v gnezdu, opazoval svoje gale mladice. Takih poskočnic in razposajenih piskov še ni slišal, zvoki so kar poskakovali, se topli med seboj kakor paglavci, se lovili po polju, nebrzdano noreli in se zaletavali med žitom, ki je samo zamišljeno šumelo in prisluškovalo.

Godci se niso naveličali, še in še je pela in brnela melodija, da je kar zvenelo po ušesih.

Ko so trenutno prekinili, so svahte pričeli vriskati in dvigati kloboke, da je bila vsa poštena polna samega peha, veselja in smeha.

Dospeli so mimo pečovske hiše na poljani, ki je bila vsa okrašana. Napotili so se dalje na Mincin dom iskati nevesto.

(Dalje prih.)

Iz raznih krajev

Studen pri Mariboru. Po kratkem trpljenju je bogudano umrla dne 14. junija ob 7 zvečer gospa Marjeta Golija roj. Jakopin, doma iz Begunj pri Cerklji. Zapuška hčerko Ivanka, soprogo železniškega uradnika v Logatcu, in sina Toneta, uslužbenca del. drž. žel. v Mariboru. Bog ji bodi obilen plačnik!

Seštanj. Gregorinov pasijon »V času obiskanja« je žel nenavaden uspeh. Pri nekaterih predstavah je štela udeležba nad 2000 ljudi. Mnogi so prišli gledat po trikrat. Zadnja predstava bo v nedeljo, dne 21. junija ob 8 zvečer. Ker gostuje v viogi Kristusa g. Gregorin sam, vas pozivljamo, da te edinstvene predstave na zamudite.

Dev. Mar. v Polju. Na praznik sv. Rešnjega Telesa je umrl g. Hladnik Anton, pos. in trgovec, zapuščajoč soprogo, štiri otročiče in številno sorodstvo. Pogreba se je udeležila domela vsa fara, s tremi gasilskimi četami, godba, stenovska organizacija in njegovi bojovniki, ki so se v številnem spremstvu prišli posloviti. Rajniki je bil v politiki trd in kremenit človek, ki ni klonil tudi v najhujših dneh. Docela se je po vojni posvetil bojovnikom, katere je vodil 10 let. Njegova največja zaslug je lop vojni spomenik, za katerega je tudi gmotno veliko prispeval. Bil je naročnik vseh naših listov. Pokojniku bomo ohranili blag spomin. Preostlim naše iskreno sožalje! Počivaj v miru!

Bleke. Nedavno smo v Kmetiskem listu brali dopis o otvoritvi neke nove gostilne in o nekem fantovskem pretepu. Dopisnik je zvest svoji stari navadi in skuša tudi sedaj vse nerednosti, ki so se dogodile, naprtiti svojim političnim nasprotnikom. Ne vemo, čemu to pranje po časopisju, ko pa je vsem domačinom dobro znano, kaj se je ob oni priliki dogajalo in kdo je pretep izvalil in kako. Tudi vsi dobro vedo, iz katerega predala so oni žlahtni fantje, ki so se klestili med seboj.

Litija. Okrajni kmetijski odbor v Litiji ter Kmetijske in sadjarke podružnice litijskega okraja prirede v nedeljo 28. in v ponedeljek 29. junija (Vidov in Petrov dan) v litijski narodni šoli razstavo česenj in drugega zgodnjega sadja. Vsi sadjarji so v ljudsko vabljeni, da poljejo blago, namenjeno za razstavo, v soboto 27. junija tajniku sadjarke podružnice v Litiji, narodna šola. — Po možnosti naj bo vsake vrste blaga po 3 kg, obrabno s peclji, 1 vejica tudi z listjem in plodovi ter označ-

ba, kako imenujejo sadje. Ne pozabite priložiti svoje tme, bivališke in koliko bi smeli napredaj razstavljenega sadja.

Orle pri Ljubljani. Naše gasilno društvo je bilo ustanovljeno pred 12 leti. Doslej smo izgubili štiri redne člane, ki so vsi umrli nenadne smrti. L. 1890 je bil Jager Aloja zjutraj še zdrav, zvečer so ga napadli krči, drugo jutro je bil že mrtev. L. 1932 je bil Leopold Podraž doma nasilno ubit. — L. 1934 je Franc Jager snažil dreve ter se pri tem smrtno ponesrečil. Letos pa je tragično umrl Matija Groznik. — Zadnje čase se o naši lepi vas širijo po okolici razne osnovane in neosnovane govorice, tako da bi nepoznavalec razmer lahko mislil, kako globoko smo pri nas padli. Pa ni tako hudo. Po posameznih slučajih ne smemo soditi celote. Spominimo se na ona dva znana pregovorja: »Ni žita brez pleve in pa« »Kdor je brez greha, naj meče kamen na druge!«

Smarje pri Ljubljani. V »Slovenec« je bral, da se slobi kleparsko delo pri popravi zvonika v Novi Štifti. Bel je delat ter padel z zvonika. Prejel je še sv. maziljenje in je izdihnil. Pisal se je Jože Erjavec s Tlak št. 1, star 18 let. Bil je igralec pri Prosvetnem društvu ter splošno priljubljen. Marija Vnebozeta, kjer se je ločil s sveta, mu bodi milostna priprošnjica!

Zagrebaške pisemce. Prvo nedeljo v juniju, ki je bila na vsi srečo še dovolj lepa, smo porabili zagrebški Slovenci za romanje in izlet na Svete gore pri Bizeljskem. Bilo nas je okoli 90, vodil pa nas je delavni blagajnik Slomškovega prosvetnega društva g. Pemič Anton. Do Dobove smo se potegnili z vlakom, nato pa s tremi avtomobili g. Jesenška J. (iz Krškega ob Savi) do vnožja Sv. gor. V prelepi romarski cerkvi Matere božje smo imeli dve sv. maši in popoldne pete litanije: pri

SCLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKE KATOLIŠKE DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIE. STANE NA MESEC 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJEJO NEKAJ ŠTEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Cemu je neki prišel k njej? Čutila je, da jo je polil smerten pot po celem telesu. Ko so zrle njene oči izpod stisnjenih obrvi, je stal on nem pred njo, kot uteljena groza. Ljubil je še vedno... kristjanko! Tulija je čutila, da ji je zastala kri v žilah. Čudna groza se je lotila. Zdelo se ji je, da zopet sliši ono tuljenje vetra, katero jo je nekoč s tako grozo napolnilo.

»Publij!« je rekla tiho in stegnila roke naproti.

Toda Publij ni stopil bliže.

»Prišel sem,« je končno izpregovoril, »da se ti zahvalim za uslugo, katero si izkazala Rimu. Mami Kornelijevec se vesela, da bo polje sramote napojeno z njihovo krvjo.«

V njegovem glasu je bilo toliko srčne boli, da ni mogla Tulija dvomiti o pomenu njegovih besedi. Bile so pogubna obsodba njenega maščevanja.

Zenska zvižča ji je svetovala: Tajit Toda ponos plemkinje se je protivil bojazljivosti. Ne, svojega dejanja ne bo tajila! To bi bilo sramotno.

»Storila sem, kar mi nalaga moja dolžnost kot Rimljanke,« je rekla s povešenimi očmi. »Jaz sovražim to praznovanje!«

»Ti si storila, kar ti je narekoval demon nevoščljivosti!« je ostro orgovoril Publij. —

»Kajti samo ta rumena kača se ne straši tega, osramotiti lastnega imena in izročiti zabljem svoje sorodnice! Storila si, kar stori zahrbten morilec, ki preži za cestnim ovinkom na neoboroženega. Zagrešila se nezalisan zločin, zločin sužnjice, ki umori svojo dobrotnico!«

Prvica z žiljenim se padle na Tulijo sra-

motilne besede in kake besede! Doslej se je ni še nihče drznil žaliti samo s pogledom. Kri ji je stopila v oči in možgane. Z nehotnim gibom ranjene levinje se je zakadila v Publija.

»Predzrneš!« je siknila.

»Nesrečnica!« je odvrnil in jo zgrabil za obe roki ter sunil nazaj. »Ne bližaj se mi... tvoje dotikanje omadežuje!«

Nekaj trenutkov je stala Tulija nepremično in uprla svoj strmečji pogled v Publija. Polagoma je prihajala k zavesti. On jo zaničuje — on, ki ga je opredla s svojimi srčnimi sanjami. Odriva jo od sebe kot zasovraženo sužnjo! Če kdo, vsaj on nima pravice, obsojati njenega maščevanja. Povedala mu bo, zakaj je potepala čustva sorodstva.

»Jaz te ljubim, Publij,« je šepetala in padla na kolena. »Ker te ljubim... vroče ljubim, sem storila zločin...«

»Nehaj! Tvoja ljubezen peče!« je zaklical Publij. »Iz vsake kaplje krvi one nesrečnice naj vstane za te ena furija, da ne boš imela niti ene mirne ure ne tu na zemlji, ne pod zemljo! Hrana, ki jo boš nosila v usta, naj se izpremeni v žolč, voda v strup, zrak v kužno sapo! Vsaka tvoja misel naj bo očitek. Vsak utrip srca naj ti pomnoži razdvojenost. Prokleta bodi, morilka! Prokleta... prokleta!«

Zakril si je obraz s črno togo, se obrnil in odšel iz Tulijine hiše.

Klečala je ona s povešeno glavo na tleh, potlačena od teže prokletstva.

»Moja ljubezen peče! Moj dotik omadežuje!... In to je rekel Publij Kvinktilij Var, eden redkih mož v Rimu!«

Ponos Tulije je uničen. Vse je uničeno in poteptano v prah, kar jo je napoljevalo. On, kateremu je ponudila ljubeče srce, jo je sunil proč z zaničevanjem in jutri ali pojutrišnjem jo bodo upniki pregnali čez prag palače Kornelijevec. Otroci bodo na ulici s prstom za njo kazali in vpili: Morilka!

drugi sv. maši je imel lepo pridigo šentpetrski gosp. župnik. Zvečer smo se zadovoljni in veseli vrnili v Zagreb z željo, da bi bilo vsak mesec dobro privediti podoban izlet. — Zdej pa se pripravljamo za Slomškove dneve v Maribor (28. do 29. junija). Vodenje s vsami stroški (loglistanja, znak itd.) bo stala v ob smerti 70 Din za osebo. Priglasite se, da v primernem številu obiščete grob svojega varuha Slomška!

Niš. Dne 2. junija je umrla tu 20 letna Marija Stopar. Dne 4. junija pa, med sv. mašo za pokojno Marijo, je umrl njen oče, 46 letni Franc Stopar, stavbeni nadzornik. Pač izreden in žalosten slučaj, ki je vzbujal splošno sožaljevanje. Rajnima sta Bog večni mir, preostalom pa želimo tolažbo.

Hotič pri Litiji. V nedeljo, dne 21. junija imamo naša gasilska četa slovensko blagoslovitev novega gasilnega doma. Ob pol ene bo sprejem gas. četa, nato odhod k litanijam, po katerih sledi govore g. župnika. Ob 2 sprejem g. bana, ki je potvrdil vitez proslave, nato blagoslovitev gasil. doma in otvoritev veselice s srečolovom, šaljivo poilo itd. Pri slovesnosti sodeluje godba na pihala. Vabimo vse naše prijatelje, posebno tovariše gasilce.

Veržej. V Veržeru pri Ljutomeru imajo Salcijanci pet privatnih gimnazijskih razredov. V zavodu dobivajo gojenci resno vzgojo in se z rednim in resnim dnevnim poukom pripravljajo za javne izpite, ki jih koncem leta polagajo deloma na klasični gimnazij v Mariboru, deloma na realni v Murski Soboti. Zavod sprejema gojence do 17. leta starosti, ki so lepega obnakanja in so prav dobrim uspehom izvržili osnovno šolo. Tudi zavod, ki je vzgojil že mnogo vrlih mož, zlasti veliko število duhovskih poklicev, je zlasti dobrodošel tistim nadarjenim mladeničem, ki bi radi študirali, pa zaradi starosti ne morejo obiskovati državnih gimnazij. Mesečnina je skromna. Za gojce se je obrniti na »Vodstvo Marijaniča, Veržep. p. Krizevec pri Ljutomeru.«

Rakovnik, ki je odmaknjen od prašne ceste in ropota par sto metrov k vnožju zelenega Golova, je po splošnem mnenju najlepši kotiček v Ljubljani. Pred zavodom so tri prostorna igrišča, kjer se razvedrila potrebna mladina ob skrbnem in prijaznem nadzorstvu do volje razgiblje. Vzgoja zavodu je prvovrstna. Učni uspeh na šolah je bil tudi letos izjemen. Vsak gojencec je doma izprašan preden gre v šolo ter se mu skrbno pregledajo vse naloge. Oskrbovalnina znaša letno 4000 Din, ki se pa revnim dijakom zniža sorazmerno z njih marljivostjo. Vsakoletna vpisnina znaša 300 Din.

Sunkoma se je Tulija vzravnila.

»Ne, ne! Prav nihče me ne bo zaradi mojega padca zasramoval, nihče, nihče!« je zaklicala. »Tvoje prokletstvo, Publij, se ne bo izpolnilo!... Ne, ne bo se izpolnilo!«

S temi besedami je odhitela k sohi cesarja Avgusta, odprla skrivno omarico in vzela iz nje Lokustin strup.

Nastavila je stekleničico na usta... se zdrznila...

Zopet se ji je zdelo, da sliši tožbo viharja. Globoko vzdihne.

»Tulija Kornelija naj se boji smrti?« se osrčevala. »Strah je za druhal!«

Hitro je izpila strup, se prijala z obema rokama za vrat, stopila par korakov naprej in padla po dolgem na tla.

Od Neronovega zaupnika pripravljene strup je bliskovito učinkoval.

16.

Sodna palača na rimskem Forumu je bila obdana od velike množice. Vsi brezdelniči mesta so se zbrali in nestropno čakali zadnjega dejanja tragedije, ki se je ravnokar odigrala pred sodnim stolom pretorja Publija Kvinktilija. Ženin je sodil svojo nevesto! Hitro dozvelo rimski državljani so bili danes mirni. Resnost stvari jim je pokvarila veselje do govornjega. Čutili so, da se nekaj dogaja za onim obzidjem, kar bo zabeležila zgodovina v večem spominu.

Državljanška dolžnost se je borila z ljubeznijo. Na kateri strani bo zmaga?

Sicer je odgovarjala najstarejša preteklost na vprašanje z nešteto zgledi samozataje je bilo tako daleč, da ni nikomur več veljala za smernico. Očetej, ki so žrtvovali hčere na žrtveniku domovine, matere, ki so svoje sinove, možje, ki so svoje žene, prijatelji, ki so prijatelje izročili — kratko, oni rod državljanov, v katerem je državna dolžnost zadržala vse druge namene!

V zavod se sprejemajo dijaki za humanistične in realne gimnazije, kakor tudi za meščanske in srednje tehnične šole. Za podrobna pojasnila se obrnite na naslov: Vodstvo kvonviktka na Rakovniku v Ljubljani.

St. Jernej. Vsem častilcem LMB naznanjamo, da je tako zaželenja kapelica v Lurdu pri St. Jerneju dozidana. Na sv. Petra in Pavla praznik jo bodo slovesno blagoslovili mil. g prost novomeški K. Čerin. Potem se bo smela oadi opravljati daritev sv. maše. Tudi Marijine družbe bodo lahko ob nedeljah opravile ondi svojo pobožnost — nekaj je že priglasenih. Prav prikupljivo Marijino svetilče bo. Tudi pot bomo izboljšali in z peskom posuli. — Popoldne istega dne bo v St. Jerneju komeška dirka in si jo romarji tudi lahko ogledajo.

Rajhenburg. Tudi letos se bo pri nas slovesno obhajala obletnica posvetitve naše bazilike od 30. junija do 2. julija. Spored pobožnosti je sledeči 30. junija zjutraj ob 6 peta sveta maša in pridiga, ob 10 zopet peta sveta maša in pridiga, zvečer rožni venec. 1. julija popoldne kakor 30. junija, zvečer pridiga, litanije, ob lepem vremenu rimska procesija z lučkami. 2. julija ob 6 peta sveta maša in pridiga, ob pol 10 pa bo procesija z Najsvetejšim okoli bazilike, pridiga in slovesna sveta maša, nato zahvalna pesem. — Kakor vsa ta leta, bodo tudi lrtos v teh dneh poromale v slovenski Lurd množice Marijinih častilcev, da se priporoče Njej, ki je »pomoč kristjanov« in »pribežališče grešnikov«. Poromajte k Njej, ki je »Zdravje bolnikov«, tudi vi mnogi na duši in telesu bolni, da si izprosíte od Nje zdravlja in potrebnih milosti. Pridite k Njej vi vsi, ki ste obteženi s križi zemeljskega življenja in zaupajte se Mariji. Pohitite v slovenski Lurd, vi očetje in matere, pridite vi častiljivi starčki in v goreči molitvi razkrijte Lurški Devici vse svoje trpljenje, skrbi in žalosti. Posebno pa si vabljenata ta dan k Brezmadežni ti mladina, saj le pod Njenim varstvom bo mirno ti plaval čolnič življenja po razburkanem morju današnjih dni. Pridite vsi, da bomo vroče prosili Lurško Marijo pomoči v vseh težavah, trpljenju in bedi daljšega časa!

Pogroša se od začetka marca 16 letni fant Ivan V. iz Črnuče pri Ljubljani. Zdi se, da so ga sprejeli na kakš kmetiji v ljubljanski ali kamniški okolici. Fant je zelo boječ in so ga nekoč zaman klicali k sebi. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči njegovi materi na Črnuče št. 108.

in želje, je davno umrl in napravil mesto novemu rodu ljudi, od katerega je vsak posameznik v splošnem samoljubju smatral sebe za aredišče sveta. Tu in tam se je pojavil še kak strah iz časa ustanovitve Rima, a ti časa neprimerni duhovi so dali duška svoji nevolji ne z dejanji, ampak s strupenimi besedami. Satina je stopila na mesto navduševalne pesni, kritiku je razjedala moč moške volje.

Odkod naj mu pride jeklena narava staroklasičnega državljanstva? so govorili Publijevi sovražniki. Saj je že njegov prastari oče, oni nesrečni poveljnik Kvinktilij Var podlegel v tevto-burškem gozdu sarovi sili germanstva. Njegov stari oče se je tresel pred glupo podlostjo Nerona. Njegov oče se ni brigal za javne zadeve in nad lahkomišelnostjo njegovega bratrance so se pohujševali celo zapravljivci. Ta je celo svoje slavno ime prodal podlemu trgovcu s sužnji za denar. Namestnika na sodnem stolu Publij ni hotel sprejeti, čeprav se je Mark Avrelij sam usmilil njegovega položaja in ga oprostil grozne dolžnosti. Toda najbrž je namestnika samo zato odklonil, da bi rešil Mucijo Kornelijo, ker bi jo bil drugi sodnik sicer brezobzirno izročil pod meč krvnika Zagrizen aristokrat ni hotel zaradi sramote plemkinje privoščiti ljudstvu zabave. Gotovo jo bo oprostil.

Tako so sepeletali in mrmrali sovražniki Kvinktilija. Ostala množica pa je molčala, ker je nekaj drugega slutila. »Zagrizeni aristokrat« je preživel svojo mladost v taboru, živel kot suženj, bil skop za se, radodaren za reveže. Spal je na trdem ležišču, hišna oprema mu je bila preprosta, izogibal se je pojevin in teatar, delal je od ranega jutra pozno v noč. Rim je natančno poznal, žege in navade svojih velikašev in ni nikdar slišal, da bi se bil Publij udeleževal orgij svojih stanoovskih drugov. Ne, ta patricij se ne bo ustrašil domovinskega dejanja, če bi bilo še tako težko. V njem žive kreposti starih Rima...

Izreden cerkveni praznik v Ajdovcu

Ze dolgo smo Ajdovčani želeli, da bi imeli cerkev posvečeno. Ta želja se nam je izpolnila.

Dne 7. junija 1936 so nam gospod škof potvrdili cerkev in oltarno ploščo. Kar je posebno zanimivo, je to, da je oltarno mizo, podstavek in stopnice vse izdelal iz kamna, odlomljenega na domači ajdovski zemlji, kamnosek g. Josip Zagore iz Bršljina pri Novem mestu.

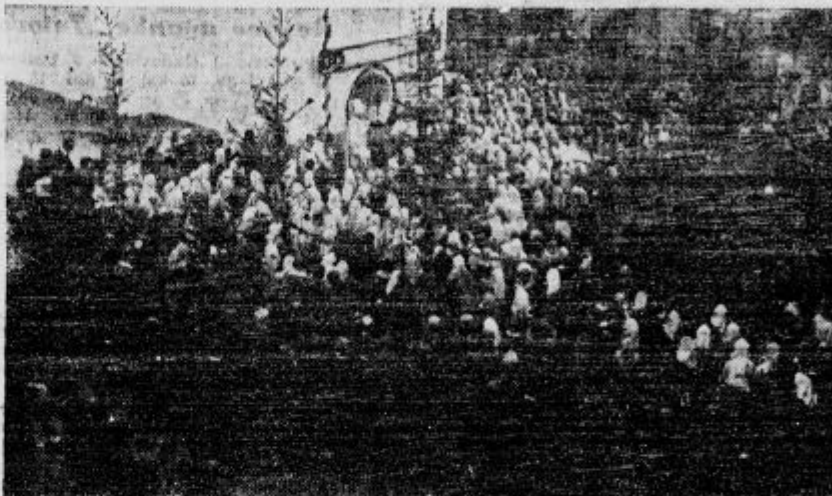
Na to slovesnost smo se lepo pripravili. Fantje so postavili majo, dekleta napletle vence in okrasile cerkev.

Prezvišenemu škofu smo priredili ob prihodu lep sprejem. Fantje so ga šli na konjih in kolesih

bodo v novo oltarno ploščo vzdale svetinje sv. oglejskih mučencev Kancijana, Kancija in Kancijanice. Obrede, ki jih je škof opravil v cerkvi, je ljudstvo zunaj opremjalo z glasno molitvijo. Ko so duhovniki vzeli iz kapelice poleg cerkve svetinje sv. mučencev in jih nesli okoli cerkve in potem v cerkev, je množica do zadnjega kotička napolnila cerkev. Veliko jih je pa moralo ostati zunaj.

Popoldne so prezvišeni sprejeli dvajset naših fantov a prekrasnim govorom v Marijino kongregacijo.

Vsi smo hvaležni Bogu, ki nam je dal lepe

pozdravit na mejo šupnije, skupna belooblečenih deklic, zastopnik kongregacije mož ša zastopnica Marijine družbe v narodni noši so škofa pozdravili pred cerkvijo. Ves čas so škofu v pozdrav pokali vernošni topiči.

Z veliko pobožnostjo je velika množica ljudi spremljala svete obrede posvečevanja cerkve, ki jih je prezvišeni izvrševal zunaj, poslušala škofov govor, v katerem je prezvišeni povedal, da se

vre, in prezvišenemu g. škofu, ki so prišli med nas, da se je mogla slovesnost posvečevanja cerkve tako lepo izvršiti! Hvaležni smo pa tudi vsem dobrotnikom, ki so z darovi in molitvijo podpirali naše delo.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Možje so stogovali svoje roke proti postilnici, žene pa so dvigale svoje otroke kvišku.

★

Samo dve priči te prostovoljne poklonitve nista soglašali s plošnim navdušenjem. Opazovali sta z mrkami pogledi, molče za stebri portika. Ko se je množica, ki se je vsula za Publijevo nosilnico, umaknila z rimskega Foruma, je vstopil Servij.

»Ali se spominjaš našega pogovora pri obzidju cesarskega vrta?«

»Gospod, vsega se še spominjam.« je odgovoril Herman.

»Ti si mi pravil, da bi mi lahko dobil deset gladijatorjev, ki bi bili za vse zmožni in pripravljeni.«

»Moji prijatelji čakajo samo vašega po velja, gospod.«

»Preskrbi jih s konji, orožjem in plaščem legijonarjev in jih pripelji kam v bližino Kvinktilijeve hiše. Po dnevu ne dam, da bi trpel glad ali žejo, potem naj se pa dobro odpočijejo, da bodo naslednje jutro na vsak klic takoj pripravljeni.«

»Vaše povelje se bo izvršilo, gospod.«

»Naš popotni voz.« je dalje ukazoval Servij, kakor onega, ki sem ga dobil v dar od imperatorja Lucija Vera, boš poslal ponoči na Flaminijsko cesto k drugi postaji. Voznikom naroči, da naj ne skoparijo z ovosom in ne zapuste hlevov.«

Herman je odgovoril s tem, da je pokimal z glavo.

»V Agripinemu portiku boš kupil dve topli ženski obleki in plašč s kapami... Tu imaš denar. Ne govori danes nikjer preveč, ušesa pa imej celi dan odprta.«

»Vse se bo zgodilo pa vašem ukazu, gospod.« je odvrnil Herman in odšel po Sveti cesti. »slu še zadnji poizkus!...« je mrmral Ser-

Z nepotrepljivostjo je gledalo ljudstvo na vrata sodne palače. Sodna obravnava je trpela že eno uro, biti mora kmalu končana, ker sta bile samo dve stvari napisane na tabli.

Končno sta se pojavila na vrhnji stopnji marmornatih stopnic dva liktorja. Dvignila sta svoje škere in zahtevala od ljudstva, da napravi prostor. Eden teh se je nagnil naprej in šepetal blizu stoječemu nekaj besedi. Ta šepet se je razširil čez morje glav, v začetku kot lahko šuščenje, ki je vedno bolj in bolj narasčalo, čim bolj se je širilo.

»Obsodil jo je v smrt!« je šlo od ust do ust.

Strah je bil prvi uspeh te novice. Množica se je proplášeno spogledovala, presenečena nad junaškim činom patricija, ki je v prid državne blaginje zatajil svoje srce. Nobeden navzočih ne bi bil zmožen takega čina, vsi skupaj so pa čutili veličino in pomen tega, in česar posameznik ni popolnoma razumel, to je skupnost razumela.

Genij večnega mesta se je pojavil tudi za časa njegovega propadanja v uživanjupolnem in samoljubnem ljudstvu in vzbudil v njem spoštovanje do žrtve domovinske ljubezni!

Brez ugovora se je razdelila množica in napravila širok špalir za pretorja in njegovo spremstvo.

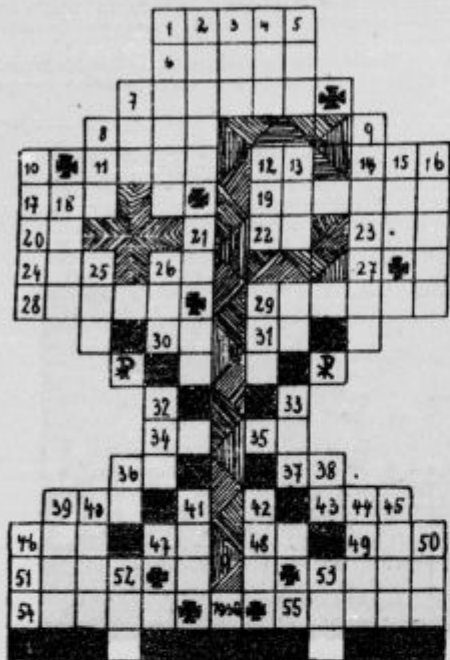
Najprej so stopali liktorji, za njimi varovanci, potem pa je prišla nosilnica, ki so jo nosili in obkrožali sužnji.

S ponosom je drhal zrla na visokega gospoda, svojega rimskega vojaka, ki je podoben sobi nepremično počival na blazinah. Proletarjal se je čutil v tem trenutku zares rimski, kot narod vseh narodov. Za nekaj časa so se vzbudile v njem kreposti prednikov, ki so uklo-nili svet pod svojo voljo, ker so znali sami sebe brzdati.

»Slava ti, Kvinktilijanec! Slava ti, oče domovine!« je grmelo vse okrog.

Uganka: „Križ“

Navpično: 1 zelo velik praznik 2 mora imeti olikan človek, 3 domača žival, 4 drug izraz za očeta, 5 oziralni zaimek »kart, 7 število, 8 luželka, ki pika, 9 cerkveni izraz za veselje, 10 ima konj, kadar vozi, 12 del glave, 13 lesena posoda za vino, 15 število, 16 človek, ki

koali, 18 priprava, s katero sejemo moko, 21 število, 25 predplačilo, 26 isto kot 12 navp., 29 velika lesena posoda, 32 krajši izraz za darilo, 33 živalca s črnim kožuščkom, ki rije po zemlji, 36 okrajšava »doktor«, 38 del voza, 39 snov, ki jo uporabljamo za umivanje posode, 40 moško krstno ime, 41 žensko krstno ime, 42 isto kot 25 navp., 44 bodič plevel, 45 navadno prevozno sredstvo,

46 potočna živalca, ki ima klešče, 50 isto kot 32 navp., 52 drug izraz za silo, 53 najvišje bitje.

Vodoravno: 1 rastlina — slast kadilce, 6 izbrana četa, 7 slovenski izraz za »fotograf«, 8 ozemlje obdano z vseh strani z vodo, 11 nočna ptica, ki skovika, 12 isto kot 38 navp., 14 drug izraz za zdravilo, 17 isto kot 8 navp., 19 del noge, 20 osebnosti zaimek, 22 predlog z 2 skl.: »odi, 25 je na glavi, 24 isto kot 4 navp., 26 osebnosti zaimek, 28 dan, 29 kos kruha, 30 isto kot 26 vodoravno, 31 = 34 = 35 = ploskovna mera, 36 isto kot 38 navp., 37 kazalni zaimek »toč, 39 mlečni izdelek, 43 drugi izraz za močnik, 46 dela živalca pod 33 navp., v zemlji, 47—48 napis na križu, 49 isto kot 13 navp., 51 prvi človek, 53 dobi nevesta (pri odhodu), 54 drug izraz za top, 55 moderno prevozno sredstvo.

Rešitev uganke „Telovo“

Vodoravno: 1 Radovljica, 7 Irbentica, 13 oko, 14 en, 15 av, 16 kal, 17 noč, 18 vi, 19 da, 20 kis, 22 od, 23 on, 25 ar, 27 vrt, 29 ves, 31 gad, 32 dr, 34 mo, 36 črta, 39 ar, 40 ime, 41 ribar, 43 osa, 44 cin, 45 ata, 46 obala, 47 ni, 49 oi, 50 akord, 51 nebotičnik, 52 kosa.

Navpično: 1 rokavica, 2 akademič, 3 dol, 4 vinograd, 5 ič, 6 cev, 8 rin, 9 berač, 10 en, 11 ca, 12 Avstrija, 24 ona, 21 sv, 26 rr, 28 ra, 30 seno, 31a dan, 32 drob, 33 riba, 34 mali, 35 oroč, 37 to, 38 as, 42 bat, 47 ni, 48 ik, 49 os.

DOBRO ČTIVO

Zel in plevel. Knjiga naravnega zdravilstva. Sestavlja F. Magister. 294 strani, cena nevez. knjigi 50 Din, vezanil v platno 60 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Življenj je dar božji, zato se moramo potruditi, da si zdaj, e čim dalj ohranimo. Kakor je treba vsak stroj večkrat čistiti in smotreno negovati, tako je naša dolžnost, da svoje telo — žilovški stroj — negujemo. Koliko ljudi mora prezgodaj v grob, ker ne pazijo dovolj na notranjčino, na razne strupene zastarele soko v našem telesu. — Soince, zrak in voda so prvine, na katere se naslanja naravno zdravilstvo. Zdravilna moč zdravih rastlin so že od nekdaj cenili, zato je prav, da pridejo v naši knjigi zopet do veljave. Vsakomur so na stežaj odprta vrata božje lekarne, ki nam jo nudi narava sama. Prebirajte pogosto knjigo »Zel in plevel«, v njej najde vsak obilo koristnih nasvetov in navodil. Bo-

lezni in zdravilne rastline so razdeljene po sedmrednem redu tako, da si bo vsak lahko poiskal, kar potrebuje. Pri resnih obolenjih pa je še vedno potrebna poklicni zdravnik, ki odredi nadaljnje zdravljenje in se moramo natančno ravnati po njegovih navodilih. Uporaba domačih zdravil pa nas svetuje tudi marsikateri zdravnik, poznajo jih tudi lekarne.

RADIO

od 18. do 25. junija 1936.

Vsak dan: 12 Plošče. 12.45 Vreme, 13 Čas, 13.15 Plošče. 14. Vreme. 19 Čas, vreme in poročila. — Petek, 19. junija: Šolska ura. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Ženska ura. 20.30 Korotična pesmi. 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila. 22.15 Plošče. 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 20. jun.: 18 Na delopust. 18.40. A. M. Šolek. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pogovori s poslanci. 20.10 Zun. pol pregled. 20.30 Škofjelovski večer. 22 Napoved časa, vremena, poročila. 22.15 Radijski jazz. — Nedelja, 21. junija: 8 Plošče. 8.45 Čas, poročila. 9 Plošče. 9.15 Prvi Slomškov dan. 11 Priljubo veselje, o j kje si doma? 11.30 Otroška ura. 17 Kmetijska ura. 17.20 Koncert pevskega zbora Glasbene Matice v Mariboru. 19.30 Nac. ura. 20 Operni spevi. 21 Radijski orkester. 22 Čas, vreme, poročila in spored. 22.15 Valčkova ura. — Ponedeljek, 22. junija: 19.30 Nac. ura. 19.50 Harnisni pojo. 20.10 Zdravniška ura. 20.30 Komorna glasba. 21.30 Radijski orkester. 22 Čas, vreme, poročila, spored. 22.15 Lahka glasba. — Torek, 23. junija: 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20 Prens Co. unodove opere »Faust«. — Sreda, 24. junija: 19.30 Nac. ura. 19.50 Kresovanje v Belikrajini. 21.30 Kresna noč v pesni in glasbi. 22 Vreme, čas, poročila in spored. 22.14 Radijski jazz.

n Ob priliki proslave Stritarjeve stoletnice dne 4. in 5. julija v Velikih Laščah si udeleženci lahko ogledajo sledeče zanimive kraje v klasičnem knjičku Slovenije: 1. Velike Lašče — Podsmreka — Vel. Slevica (»Turki na Slevici«, podkev, baročni oltar. Čas potovanja 1¼ ure). 2. Velike Lašče — Rašiga (Trubar, čas potovanja pol ure). 3. Velike Lašče — Turjak (grad, čas potovanja 1¼ ure). 4. Velike Lašče — Sv. Gregor (Krekov rojstni kraj, čas potovanja 1¼ ure). — 5. Velike Lašče — Retje (Levstikov rojstni kraj, čas potovanja pol ure).

vij. Potem je uredil gube svoje toge in odšel na Palatin.

Servij gre k Marku Avreliju, da izprosi milost za Tuznelo in Mucijo. Kajti Publij, to je vedel, ne bo uklonil svoje glave pred vladarjem.

Tudi on ne gre k vladarju, ampak k filozofu in človeku, čigar dobrotljivost je znana vsem narodom, ki se klanjajo Rimu. Ta kronani modrijan, ki ni mogel niti otroka žaliti, je vzel reveže v svoje varstvo in je imel celo za sužnje usmiljeno srce. Če kdo kje, tedaj bo gotovo on, plemeniti stojik, razumel bolest zarotencev in se usmilil njegove nesreče. On bo gotovo oprostil Tuznelo pretorjeve obsodbe in pomilostil Mucijo zaradi zaslug Publijevih, posebno z ozirom na zadnjo uslugo, katero si je pridobil z obsodbo. Servij je trdno zaupal na uspeh svoje prošnje.

V predsobi cesarske palače so mu rekli, da sprejema Mark Avrelij samo ob jutranjih urah. Toda ni se dal zavrniti od komornika.

»Javi božanstvenemu imperatorju, da mora Servij Klavdij Kalpurnij, prefekt legij, z nujno prošnjo, katere ni mogoče odložiti, pred njegov prestol.

Komornik, ki je poznal dobrotljivost svojega gospoda, se je vdal. Serviju tudi ni bilo treba dolgo čakati. Dvorni sluga je kmalu zopet prišel in odgnil pred prefektom zavese.

Servij je vstopil v sprejemnico, ostal pri hišnem oltarju in uprl svoj pogled v vrata, ki so vodila v notranje prostore.

Tudi tu mu ni bilo treba dolgo čakati. »Dobrodošel, prefekt,« se je oglasil mil glas in Mark Avrelij se je vsedel na prestol.

Oblečen je bil v temni filozofski plašč, ker si ni vzel niti časa, da bi ga zamenjal s škrlatno togo.

»Pozdravljen, božanstveni vladar,« je začel Servij in položil roko na prsi. »Ako sem zagrešil proti običaju, ki vlada na cesarskem dvoru, mi boš oprostil, moj cesar in vrhovni poveljnik.

Kajti nisem prišel k vladarju sveta, ampak k očetu in tolažniku nesrečnih.

»Govoril, ga je povabil vladar. »Mnogo je dovoljeno v Rimu takim varuhom naših mej, kot si ti.«

»Prišel sem v Rim, da poiščem svojo nevesto,« je govoril Servij dalje, »in sem našel sled za njo v ječah carinika Fabija.«

»Mestni prefekt mi je o Fabijem nasilju poročal in takoj dobil potrebne ukrepe, da kaznuje zločinca po postavi. Vrnai se potolažen v svoj tabor nazaj, pravica se ti bo izkazala.«

Servij je stopil bliže k prestolu. Ko se je priklonil, je govoril s tresočim in gorko prosečim glasom: »Moja nevesta pa, rešena od usmiljenega sužnja iz ječe, se je skrila pred Fabijem meševanjem v krščanskih grobnicah. Tam v podzemskih prostorih je spoznala nekega novega Boga, ki steza svoje roke blagoslavljajoč nad bedo in obljubuje bednim na tej zemlji tolažbo in blaženost na drugem svetu. Tako zasledovana deklica, naščuvana kot divja zver, v nevarnosti vsak dan in uro, vsak hip, v pričakovanju sramotne smrti, se je z obema rokama oklenila tega Boga, kakor grabi umirajoči za vsako senco življenja. Verjela je obljubam njegovih svečnikov... postala je kristjanka. Ti razumeš in odpuščaš njeno puhlo nado, njen zločin, božanstveni imperator. Saj tvoje oko prodira v najgloblje skrivnosti srca in tvoje vzvišeno mišljenje razume in oprašča človeške zablode. Kot filozof boš imel usmiljenje z nesrečnico in je ne pogubil zaradi tega, da je padla v težkem času pred Boga, čigar dobrotljivosti se je učila, da je stanovitno prenašala krivico in preganjanje.«

Servij je pokleknil na eno koleno in dvignil roke.

»Oprostí jo pretorjeve sodbe, imperator in filozof... Daj mi zopet mojo nevesto!«

Njegova duša je bila tako presunjena, da ni niti opazil, kako se je Mark Avrelijev obraz

vedno bolj izpreminjal, čim dalj je govoril. V imperatorjevih očeh, ki so navadno tako mila zrle, so švigali bliski. Njegove, v začetku ljubko smehljajoče se ustnice so se vedno bolj stiskale. Zdelo se je, kot bi se njegove poteze pod vplivom mrzle sapa izobličile in otrdele. Servij ni vedel, da je bil kronani modrijan kljub vsi svoji filozofiji isti Rimljan kot Publij — smrti sovražnik vsega, kar je ogrožalo izročilo rimskega naroda. Bil je popustljiv proti vsem vram, obziren celo do pohujšljivih egipčanskih skrivnosti, proti krščanstvu pa je gojil sovraštvo kot pristaž obstoječega reda.

Servij ni tega slutil, zato je bil potr, ko je zaslišal nad seboj trdi glas imperatorja: »Prefekt, ti ne veš, za kaj prosiš. Fabij ne bo ušel roki pravice; a tudi mimo tvoje neveste ne bo šla pravica.«

Konjeniški prefekt je dvignil glavo in gledal vladarja naravnost v obraz. Ali je on, ki govori te besede, Ali je bil to odgovor Marja Avrelija, najdobrotljivejšega med vsimi rimskimi vladarji? — tako so izpraševale njegove začudene oči.

Ni se varal. Imperator je gledal nanj e le denim, neizprosnim pogledom Publija.

»Tvoje milosti prosim,« je zopet prosil Servij. »V državi mislijo, da ti človeka čustva niso tuja.«

Mark Avrelij je namršil obrvi.

»Ako bi bil na mojem mestu, bi videl, da stoji nad človekom državljan in nad državljano vladar. Kogar so bogovi posadili na prestol, ne sme sušiti solza posameznika. Prosi me čista drugega, prefekta!«

German je vstal. Nekaj trenutkov je stal na prestolu. Njegove ustnice so drhtele kot ustnice ihtičega otroka, potem se je vzravnil visoko in rekel ponosno: »Od Rima ničesar več ne potrebujem.«

Vzel je z vratu zlato verižico hrabrosti in jo položil na stopnico prestola in govoril dalje:

Odpis davka ob elementarni škodi

Ker se redno vsako leto pojavljajo po naši Jomovini občutne elementarne neurede, zlasti toča, objavljamo v naslednjem navodilu, kako je treba postopati, da se doseže odpis davka. To določa posebna uredba, ki je bila objavljena v Uradnem listu 18. decembra 1923 Zaradi škode, prizadete po elementarnih neugodah letini kmetijskih kultur, se sme deloma odpisati osnovni davek na dohodek od zemljišča: a) ne glede na površino, ako je letina poškodovana parceli uničena za več nego četrtino zaradi ognja, požara, vode, toče, poljskih miši, rastlinskih uši in koblic; b) če je prizadel škodo drug izreden in neodvrten dogodek brez lastnikove krivde, n. pr. miraz, vihar, orkan, velika suša itd., toda samo, če ni zadel le posameznih parcel, ampak cele pokrajine. Poškodba za več nego eno četrtino letine je tudi v tem primeru pogoj za odpis davka vsake poškodovane parcele v dotični pokrajini.

V smislu določb čl. 8. navedene uredbe se ravna odpis davka po velikosti škode, prizadete letini zemljišča, in sicer: 1. če je poškodovana več nego četrtina, a manj nego polovica letine, se odpiše 25% letnega osnovnega davka; 2. če je poškodovana polovica, a manj nego tri četrtine letine, se odpiše 50% osnovnega letnega davka; 3. če je poškodovana vsa letina, se lahko odpiše ves osnovni letni davek dotičnega zemljišča.

Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, se mora po določbi čl. 9. prijaviti škoda, ki je bila prizadeta po elementu in ki daje pravico do odpisa davka, brez take najdalje v 8 dneh od dne, ko se je škoda opazila.

Prijavo mora vložiti v primeru točke a. čl. 2. davčni zavezanec ali pooblaščenec; v ostalih primerih jo lahko vložijo oškodovani davčni zavezanci skupno: vložil jo pa lahko tudi občinsko oblastvo samo. Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi osebno ali pa lahko tudi po pošti. V prijavi, če jo vložil posamezni posestnik, je (po čl. 10. uredbe) treba označiti poškodovane parcele. Če je pa prijava skupna, je treba navesti, kateri in koliki del okoliša je poškodovan. V vsakem primeru mora navesti vložitelj prijave čas in vrsto nezgode. Prijavo je treba lastnoročno podpisati.

Prijave, ki so dosepele tako pozno, da se ne da škoda več ugotoviti, se morajo kot prepozno izročene takoj zavrniti. Zoper zavrnitev je dopust-

na pritožba na finančno ravnateljstvo v 8 dneh od dne obvestitve.

Po čl. 12. uredbe mora velikost škode ugotoviti na mestu samemu komisija, ki jo sestavljajo en uradnik katastrske uprave in dva člana občine. Ocenjevanju škode mora prisostvovati zaradi potrebnih pojasnil starošina vasi, če ga ima vas, in oškodovani davčni zavezanec.

Važna je še določba čl. 14., odstavek 2., ki se glasi: Če se komisijako ugotovi, da se je vložila prijava škode očitno neupravičeno, mora plačati po odloku katastrskega odnosno davčnega oblastva dotični vložitelj celotne stroške za uradnika; če je takih vložiteljev več, nosijo stroške skupno.

Pogovor s poljem

O polje, zemlja plemenita,
na tvojih brazdah biseri cveto!
Skrivnostna moč je v tebi skrita,
tu čisto nam zori zlato.

Sree ob tebi se raduje,
ako te verno občuduje,
umetnost božjega stvarjenja,
vsa nada mojega življenja.

Ponos ti naših si vasi,
naš raj na zemlji in lepota;
tu noč in dan zaklad cveti
in čuva božja ga dobrota.

O polje naše, zemlja sveta,
Stvaritelj tvoj te posevčuješ
Ljubezan tu je razodeta,
ki hrani vse in osrečuje. —

Rodil je greh osat in trnje,
Ljubezan je celja zraje
in dan na dan te blagoslavlja,
sadi, priliva ti prenavlja.

Nad tabo po viharni noči
nebeška mavrica se boči;
tedaj odprto je nebo
in nate božje zori oko.

O polje, zemlja dragocena,
povsod si polna veličastva!
Vsa skrb je tebi posevečena,
ti morje našega bogastva.

Mogočni tvoj si valovi,
ko žito majoje vetrovi,
Vsa zlata si, ko klas zori,
tu kruh vsakdanji nam duhti.

Tvoj Stvarnik čuje nad teboj,
krepi nas in bladi nam noj;
svoj »Bodite« slednji dan ponavlja
in naše delo blagoslavlja.

Ko je stopil z nogo na stopnice, ki so vodile na rimski Forum, je ravno sonce zahajalo nad Rimom. Krvavo rdeče je zašlo in zavilo bele marmornate palače in tempelje v rožnato luč.

Z mračnim pogledom je pregledal Servij mesto, na katerem so se tolikokrat odločevale svetovne usode in miral sam za se: Ti zahtevaš vedno sveže krvi, nenasitni vampir, ki si se usedel na brez Tibere in ki sesaš z tisoč rlic življenjski sok sto premaganim narodom... doleti boš dobil krvi, preveč, toliko, da se ti moč že zagabla...

Trpko se je nasmejal in obrnil svoj korak proti Kapitola.

★

Drugi dan na vse zgodaj se je pomikala ob Visoki cesti četa mestnih vojakov z nadkrvnikom na čelu. Sredi od vojakov sklenjenem štrikotu sta stopali dve mladi ženski postavi v obleki zločincev. Stopali sta s poveseno glavo, ne da bi dvignili svojih pogledov. Naganjal jih je stotnik, da so pospešile svoje korake. Njune blede ustnice so se neprestano premikale: molili sta.

Čim bolj se je spreved bližal »kraju sramote«, kjer so obglavljali zločince in žive zakopavali brezvestne vestalke, toliko bolj se je množila gruča radovednežev. Custni kramarji, peki in mlekariji, vrtnarji, leni varovanci in šolski otroci — vsi ljudje, ki so rano oživiljali ulice, so se priklopili vojaški četi.

»Koga peljejo?« se je glasilo vprašanje.

In ko so izvedeli, da bo krvnik izvršil obzodbno pretorja Publija Kvinktilija nad Mucijo Kornelijo in Germanko Tuzneldo, je nastala velika bitina. Ljudje so bili prestrašeni vsled strogega zakona, ki ni prizanese rimski plemkinji niti germanski kneginji. Tako vzvišeni sta bili ti dve nesrečnici nad navadnim ljudstvom, da ni moglo misliti, da bi mogli onidve kaj zagržiti.

»Kristjanki sta,« je nekdo razjasil.

DROBTINE

Prevelika gorečnost. Neki jetnik je pobegnil iz jetnišnice. Ker pa so kaznjena pred obravnavo fotografirali in to v šestih različnih pozicijah, je policija poslala vseh teh šest slik v neki trg, kamor naj bi se, po domnevi policije, begunec zašel. Nekaj dni ni bilo nobenega odziva, nato pa je sledil brzojav: »Prejeli slike šestih mož. Pet jih že imamo, a tudi šesti bo kmalu v naših rokah.«

Ta pa zna. Vaški goslinčar je poučeval svojo natakario. »Pravite, da ste dali onemu gostu šest četrtnik na upanje. Ali ne veste, da ako se komu da pijačo na upanje, ga potem ni več blizu?«
»Vem,« je odvrnila natakario, »saj potem je ravno prav. Ta namreč pobira mesečne brokre za radio, ki ste ga zadnjic nabavili.«

Pri brivcu. »Nekdaj sem bril tudi na upanje,« je dejal brivec nekemu gostu, ko mu je mehčal brado, danes pa tega pri meni nihče več ne zahteva.

»Kako pa to,« je radovedno vprašal gost.
»Takole je bilo. Ni se mi več ljubilo, da bi bil dolžnik vpišoval v knjigo, enostavno sem vsakemu takemu napravil z brivno na nos majhno zarezo, tako sem se spomnil koliko mi je dotični dolžan. Zdal pa raje eproti plačujoje.«

Gost je segel v žep: »Če nimate nič proti temu, vam pa vnaprej plačam.«

Uredn ška. Konjski mešetar, ki je imel težave s svojim konjem, je pisal uredniku nekega lista: »Imam konja, ki je včasih popolnoma normalen, včasih pa kruljev. Svetujte mi, kaj naj napravim z njim.« V nedeljo je našel med odgovori tole pojasnilo v listu: »Kakor hitro' bō konj spet normalen, ga nemudoma prodajte.«

Samo dva sta se rešila s potopljenega parnika in se krčevito oprjemala lenega ogrođa. Dva dni in dve noči ju je premetavalo morje, ko pravi mornar onemu: »Če ne bo nobenega parnika kmalu blizu bova od lakote umrla.«

»Nič se ne bojte,« ga je pomiril potnik, »saj imam dosti denarja s seboj.«

Tudi zagovor. »Takole je bilo, gospod sodnik,« je pričel obtožnec, ki je bil ovaden, da je ukral par čevljev: »Oni je bil ovaden, jaz pa sem mu sezul čevlje, da bi ga žena ne slišala, ko bi prišel domov.«

»Kristjanki?« Mnogo oči je mlo zrla na Mucijo in Tuzneldo, mnogo ustnic je prebledelo in mrmralo: »Gospod boji z vama! Molita za nas! Bog bodi milostljiv vajinemu sodniku!«

Tedaj je neki čestni pobalnik, ki se mu je ves prizor zdel je pretesen, močno zabrlizgal in takoj mu je odgovoril drugi, tretji, četrti, deset nasokrat. Tu in tam se je izvil surov smeh vedno naraščajoče druhali.

»Pred leve s kristjani!« je zagrmelo iz več sto grad.

»Petljite ju v areno!
»Ne obglavil! Z zverinami naj se borita!
»Privéžite ju bikom na rogove!
»Divjim konjem na repe!«

Kričanje je bilo vedno besnejše. Štirikot vojakov je bil od pritiskanja druhali prišel v nered.

Tem manj pozornosti je vzbudilo, da se je naenkrat pojavila četa dunajskih jezdecev v legijonarskih oblekah, ki so se zagnali v množico iz neke prečne ulice.

Tabor legijonarjev ni bil daleč od tu. Na videz so bili poslani legijonarji zaradi hrupa, da vzdrže javen red.

In res je ukazal poveljnik čete, naj se množica razprši. Prestrašena se je druhal razdelila brez mrmranja, boječ se konjskih glav. Jezdci so obkolili kot varstvena četa štrikot vojakov. Množica se je razpršila na vse strani.

Legijonarji so jezditli zraven, kot bi spadali k sprevedu in vojniki so se zopet uredili.

Neovirano se je četa pomikala dalje. Jezdci, rešitelji v sil, so povesili sedel brezskrbno svoje čelade čez levo ramo in potegnili čepice plaščev čez glavo, popustili konje samim sebi in so na videz zaspali.

Nedaleč od morišča je dvignil vodja jezdecev, mož, ki je dolejš sključeno sedel, sedaj pa presegal druge skoraj za eno glavo, svojo denčko. Isti trenutek se je zablskalo dračajst mečev, ki so padli po vratovih mestnih vojakov.

Ljudska samopomoč

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg 7/1.

POVERJENISTVO: Ljubljana, Tyrševa cesta 34, naznanja smrtno slučaje svojih članov v mesecu aprilu 1936:

- Toplak Franc, posestnik, Stuki.
 Plavčak Iv., vlakovodja drž. ž. v p., Zg. Radvanje.
 Rokker Janez, posestnik, Maribor - Pobrežje.
 Poljanšek Ana, prevzítkarica, Brežice.
 Strajnač Peter, posestnik, Veržej.
 Bumenjak Ivana, posestnica, Ljutomer.
 Kokol Jožef, pekovski pomočnik, Spod. Hajdina.
 Peklar Mar., prevzítkarica, Brnica - Dol pri Hrast.
 Budna Antonija, žena kovača, Mežica.
 Rostohar Kat., prevzítkarica, Stržišče, p. Sevnica.
 Robič Uršula, kuharica, Maribor.
 Roman Marija, prevzítkarica, Kaniža, p. Jarenina.
 Putrih Marjana, šol. služkinja, Loke, p. Trbovlje.
 Šipek Franc, rudar v pok., Loke, p. Trbovlje.
 Kolarič Jurij, posestnik, Slov. Bistrica.
 Soklič Marija, zasebnica, Slovenjgradec.
 Roj Karel, prevzítkar, Ceršak, p. Št. Ilj v Sl. gor.
 Audič Anton, prevzítkar, Crešnjece, p. Voljnik.
 Jager Jakob, žel. urok., Ljubljana.
 Baklan Matija, prevzítkar, Sp. Jablane, p. Cirkovce.
 Vezjak Ivan, prevzítkar, Maribor, Počehova.
 Tarkuš Lucija, zasebnica, Maribor.
 Lovšin Marija, posestnica, Dolenja vas pri Ribnici.
 Korošec Jož., prevzítkarica, Beli potok - Frankolovo.
 Stumpf Katarina, prevzítkarica, Ložnica, p. Laporje.
 Skale Jožef, prevzítkar, Žiže, p. Loče.
 Škraber Ana, žena trgov. poštika, Gor. Poljskava.
 Krenker Andrej, prevzítkar, Mala Mislinja.
 Hebar Jurij, posestnik, Mihovci pri Vel. Nedelji.
 Raner Antonija, zasebnica, Maribor - Pobrežje.
 Rotar Antonija, posestnica, Ojstro, p. Trbovlje.
 Faneli Sebastijan, čevljar, Maribor.
 Rejšp Matilda, prevzítkarica, Dragučova, p. Sv. Marjeta ob Pohorju.

- Koren Franc, prevzítkar, Trosvce pri Pragerskem.
 Mlinar Štefan, prevzítkar, Rovte.
 Zadravec Ivan, prevzítkar, Trgovišče p. Vel. Ned.
 Rajnar Franc, gostilničar, Zagorje.
 Thaler Friderik, narednik vodnik v pok., Maribor.
 Gajser Ivana, posestnica, Dragučova.
 Grlic Jošip, trgov. sodruđnik, Ljubljana.
 Schwaminger Roza, vdova ključ. drž. ž., Maribor.
 Pirker Mar., vdova po sedlar, mojstru, Dravograd.
 Bukovnik Jožef, posestnik, Dobrava, p. Marenberg.
 Rožič-Gartner Marija, prevzít., Šober pri Kamnici.
 Cvelber Franc, prevzítkar, Rožno, p. Rajhenburg.
 Počkaj Jožef, poštni poduradnik, Ptuj.
 Manfreda Neža, žena upok. rudarja, Trbovlje.
 Grašič Teresija, zaseb., Cirknica, p. Št. Ilj v Sl. g.
 Cepi Ana, zasebnica, Budina pri Ptuj.
 Pirš Margareta, zasebnica, Slov. Bistrica.

Po vseh umrlih se je izplačala pripadajoča stopera v skupnem znesku Din 881.667.75.

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobzveno in brezplačno pristopno izjavo.

BLAGAJNIŠKO NACELSTVO.

Muzikaličen gospodar. »Prišel sem zaradi opremljene sobe, ki jo oddajate. Koliko pa zahtevate mesečno, z uporabo klavirja vred?«
 »Povedal vam bom, ko bom slišal, koliko znate igrati.«

Brinje smo zopet dobili; imamo pa tudi še **hlec, rozine in grozdatje**.
FRAN POGAČNIK d. z o. z. LJUBLJANA
 Tyrševa (Duna ska) cesta št. 33 v Javnih skladiščih.

Oče: »Kaj pa je rekel tvoj mojster, ko si ga prosil za povišanje plače?«
 Sin: »O, bil je kakor jagnje.«
 Oče: »Tako? Neverjetno. Kaj pa je rekel?«
 Sin: »B-e-e-e-e-e-e-e.«

Pozor gospodinje in dekleta!

Zelo dobro in poceni kupite vsakovrstno blago za Vaše boljše in navadne obleke, tako n. pr.: za poletne praznje obleke najnovejše tanko volneno blago v vseh modnih barvah, ki stane od 32 Din naprej, vsakovrstni krepdežini, ki stanejo od 19 Din naprej, navadna svila od 10 Din, perilni krepki in deleni od 10 Din, kambriki od 6 do 10 Din, zelo močna tiskovina na obe strani od 10 do 12 Din, bela in rujava od 5 do 10 Din, za srajce pisano od 6 do 10, delenaste in svilene rute v najnovejših vzorcih. Velika izbira otroških izgotovljenih oblek, štajerske hlače in sukničice, damska krila, bluze in obleke, dežne plašče itd. — Vse vrste potrebščin za življenje. Vsak, kdor kupi nad 100 Din, dobi nekaj za nameček, in sicer le, ako se sklicuje na inserat v »Domoljubu«. Vas vljudno vabi k nakupu znana in solidna tvrdka

F. I. Goričar, Ljubljana
 Sv. Petra cesta št. 29.

Celo v mesnih izdelkih je alkohol prepovedan. Ni se sicer do zdaj še slišalo, da bi se bil kdo v Ameriki opijanal pri uživanju mesa, a je v naprej tudi ta možnost izključena. Okrožno sodišče v Sprinzelju je namreč odločilo, da je uporabljanje alkohola pri izdelovanju živil iz seseklanega mesa proti protialkoholni postavi in torej ni dovoljeno. Izdelovalci so uporabljali alkohol, da so izdelki ostali bolj »trpežni«.

Mali oglasnik

vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebščin ali prodajajo svoje pridejke ali večje poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in urarobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Lepo posestvo

v krškem okraju z vinogradom naroda. — Cena Din 60.000 — govine potrebno dinarjev 20.000 —, drugo po dogovoru. Matija Kotar, Buča pri Krškem.

2 šivalna stroja

»Plati« z okroglim kolničkom, ki odgovarjata novemu prodaju. Cena 1300 in 1600 Din. — Gradaška 8, Ljubljana.

Proda se nova hiša z lepim vrtom, pet minut od postaje Skofljica solčna lega, cena po dogovoru. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 8803.

Vaše terjatve pri branilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino pisarpo, ki je oblastveno dovoljena in priložite zamke. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. Telefon 38-10.

Praktična letna oblačila ter vse perilo kupite prav poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14, Ljublj.

Mlinarskega valenca

sprejem takoj, zdravega, poštenega z vso oskrbo v hiši. Alojzij Bizjak, Zirovnica.

Kolarskega valenca

sprejme Tratar Gregor, kolarski mojster, Mokronog št. 2.

Kovaškega valenca

z vso oskrbo pri mojstru sprejemem. Švigelj Franc, kovač, Goriče 22 p. Golnik.

16-17 letnega fanta

za poljska dela sprejemem. — Kopic Anton, Sp. Gameljne 21.

Tricikel

rabljen, na ročni pogon kupim. Ponudbe na upravo Domolj. 8803.

Pezdir Ivano,

rojena 9. V. 1915, prošim naznaniti najbližji orožniški postaji ali Pezdir Valentinu, Trnje 3 p. Skofja Loka.

Hlapca

poštenega, za vsa kmetijska dela sprejemem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 8626

BOLNE NOGE

Z uporabo novega sredstva, olajšanje v treh minutah

Na tisoče ljudi v Franciji se poslužuje danes novega sredstva, ki naglo in z lahkoto odpravlja vsa težave in bolečine nog. Še drevi pomočite noge enostavno v vročo kiskovo kopel Saltrat Rodella. Občutljivost bo minila takoj, ko bo kisk prodri v kožo. V treh minutah popolnoma prenehajo vsa vnetja in oteklina. Kurja oca se omeščajo tako, da jih lahko odstranite popolnoma s koreninami brez bolečin in nevarnosti. Nosili boste lahko lepe čevlje manjše številke ter z lahkoto hodili ves dan, ali pa plezali vsa noč. Saltrat Rodell se prodaja z jamstvom po neznačni ceni v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Alojzij Planinšek ag. bančnih poslov, Ljubljana, Bethovnova ul. 14/l. vnovčuje najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini.

»Ali se je Karlova operacija dobro iztekla?«
 »Na žalost ne, nastopile so komplikacije.«
 »Komplikacije? Kakšne neki?«
 »Zarčil se je z bolničarko.«

Dne 19. junija ob 9. uri se vrši dražba

pri sreskem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16 dveh gozdnih parcel v izmeri 7017 m² v bližini Zg. Blata

»Tvoja žena leži bolna doma, ti pa venomer popivaš po bencinah, to ni lepo od tebe.«
 »Kaj ti veš, vsi gostje so mi pričali, da pijem vedno na njeno zdravje.«